

ქართული

ქართული მარჯო ქნა?
ქართული ქართულთ სნმქნა!
ღმერთიან, ბედისწერა,
ზღვა რთა, იმოდქნა!

გერმანიის ქართული სათვისტომოს ორგანო

1(14) 2008
იანვარი-თებერვალი

ՏՈՒՇԻՍՈՒՆ:

Նահիջընթացիկ Լայն	3
Նամոնա մեջքըն մոյնեցեմի	4-6
Չիտընդոն Նեմոմոնոն մեյնեցեմ	6-8
Չիտընդոն ցընեյն մեյնեցեմ	9-13
Մոնոն մեյնեցեմըն ցիտ, չընը...	13-14
Եմիսը մոյնեցեմ ցընեյն հընեյն ոյն միոնեյն	15-16
11 Նըն Նըն մոյնեցեմըն „Միոնեյնիոյն“ Լայնեյն Եմիս	16-17
Մեյնեցեմ, հոմ Չիտընդոն ցիտ և Չիտընդոն հոն մեյնեցեմ	18-20
„The Shin“ մոյնեցեմ	26-28
Ընըն Չիոնեյն: Չընեյն մոյնեցեմ, մեյնեցեմ ընընեյնեյն չիտ!	22-23
Ընըն հոնեյն Նեյնեյն	24-28
Նեյնեյն Ընըն	28-29
Zwiegespräch an der Krippe	30

ს ვ ო რ ვ ე ც ვ ვ ე რ მ ე ე ე ს ი

პალაც მინდა სიყვარულზე მეტი.
ყვარულია და მენ მარცო / ყივი.
მე მაგიჟებს საქართველოს ჭედი.
მე ენჯისდი ჩემ სამშობლოს ცყივილს.

პოეტოს ოხვრა შორეული ედის.
ანდა პოეტოს მარძაპილო ცივი.-
მე მაგიჟებს საქართველოს ჭედი.
მე ენჯისდი ჩემ სამშობლოს ცყივილს.

ვერძნობ მსოფლიოს და ყსაზღვროს ვეცბვი.
მენ ვაივეტ ჩემ ანაიშ ცივილს.
მე მაგიჟებს საქართველოს ჭედი.
მე ენჯისდი ჩემ სამშობლოს ცყივილს.

პალაც მინდა სიყვარულზე მეტი.
ყვარულია და მენ მარცო / ყივი.
მე მაგიჟებს საქართველოს ჭედი.
მე ენჯისდი ჩემ სამშობლოს ცყივილს.

ცოტონცი ვიანელი

გერმანიის ქართული სათვისტომო

საახალწლო უსვუღრა მიუსხანში

...ხუთი, ოთხი, სამი, ორი, ერთი! გილოცავთ! – ერთხმად ითვლიდნენ და ულოცავდნენ ერთმანეთს მიუნხენის შემოგარენში შეკრებილი ქართველები “ძველნი ახალი წლის დადგომას. ჭიქებიდან უკვე აქაფებული შამპანური იღვრებოდა, როდესაც გერმანიის ქართული სათვისტომოს თავმჯდომარემ ყველას ახალი წლის შემოსვლა მოულოცა და დარბაზში „მრავალჟამიერი“ გაისმა. საქართველოს მონატრებული ქართველები და ჩვენი ქვეყნის მეგობარი გერმანელები ამ დღეს ერთმანეთს საახალწლო განწყობასა და სიტბოს უნაწილებდნენ.

ახალი წლის აღნიშვნა გერმანიის ქართული სათვისტომოსათვის რამდენიმე წლის წინათ ტრადიციად იქცა. ტრადიციად იქცა ახალგაზრდა მუსიკოსების მიერ კონცერტის გამართვაც, ქართული კერძების მრავალფეროვნებაც და კონცერტის დასასრულს ხალხურ თუ თანამედროვე ქართულ მუსიკაზე გამართული ახალგაზრდული დისკოთეკაც.

ეს დღე არანაკლებ მნიშვნელოვანია მიუნხენის საკვირაო სკოლის მოსწავლეთათვის. საახალწლოდ მომზადებული პროგრამით, ისინი მშობლებსა და დამსწრე საზოგადოებას გასული წლის განმავლობაში გადადგმულ ნაბიჯებს აცნობენ. 13 იანვრის საღამოც სწორედ მათ – ჩაბნელებულ დარბაზში სანთლებით შემოსულმა პატარებმა – გახსნეს. „ალილოს“, საახალწლო ლექსები და

სიმღერები მოჰყვა, ყველაფერ ამას კი – გულიანი სიცილი, აპლოდისმენტები, მშობლების აცრემლებული თვალები და სათვისტომოს მიერ ბავშვებისათვის მომზადებული საჩუქრები.

შეკრებილთ გერმანიის ქართული სათვისტომოს თავმჯდომარე ბატონი ლერი დათაშვილი მიესალმა, მან სათვისტომოს პროექტები და სიახლეები მიმოიხილა. „სათვისტომოს ფუნქციონირება შეუძლებელი იქნება თქვენი თანადგომის გარეშე“ – მიმართა მან შეკრებილთ და სათვისტომოს ახალი სახის წევრობა – სათათბირო ხმის უფლებით – გააცნო. „ეს არის სიმბოლური გამოხატულება იმისა, რომ თქვენ სოლიდარობას უცხადებთ სათვისტომოს.“ – განაგრძობატონმა ლერიმ. ამგვარი წევრობა საწევრო გადასახადის გადახდას არ ითვალისწინებს.

დაახლოებით ერთი წელია, რაც სათვისტომომ საპატიო წევრის ტიტულის მინიჭება შემოიღო. განვლილ წელიწადს ეს ტიტული 6 კაცს მიენიჭა, ესენი გახლავთ: თამარ ვესტი, მაია ფანჯიკიძე, ექვთიმე ენდელაძე, თინა პატარიძე, აწ განსვენებული კარლო ინასარიძე და წლის ბოლოს სათვისტომოს გამგეობის მიერ დასახელებული მანფრედ ჰელერი, რომელმაც აუადმყოფობის გამო საღამოზე დასწრება ვერ შესძლო. თავისი სიტყვის დასასრულს, ბატონმა ლერი დათაშვილმა, შეპირებული სიურპტიზი გაუმხილა შეხვედრის მონაწილეებს – ქალბატონი

ელიზაბედ გასტი სათვისტომოს საპატიო წევრად იქნა არჩეული. დარბაზში მჯდომი საქართველოს დიდი მეგობრისათვის ეს განცხადება ძალიან მოულოდნელი და სასიხარულო აღმოჩნდა. “მე საქართველოს უკვე არაერთი წელიწადია ვიცნობ და ძალიან მიყვარს ეს ქვეყანა.” – აღნიშნა ელისაბედ გასტიმა, რომელმაც მისივე სახელობის ფონდის საქმიანობა მიმოიხილა. მისი თქმით, ამ ფონდის დიდი მიზანია დაეხმაროს ქართველ ახალგაზრდებს.

„ყველას დიდ მადლობას მოგახსენებთ, მიხარია რომ ამ დარბაზში ბევრ ახალგაზრდას ვხედავ, რომელიც ჩვენი ფონდის დახმარებით გერმანიაში ჩამოვიდა“.

აღინიშნა ისიც, რომ ამ ზაფხულს გერმანიის ქართულ სათვისტომოს დაგეგმილი აქვს საფრანგეთში, ლევილში ქართულ სათვისტომოსთან სტუმრობა.

“ჩვენ შარშან ყველას ძალიან მძიმე წელი გვევლო, განსაკუთრებით მისი ბოლო პერიოდი. არცერთი ჩვენთაგანისათვის, განსაკუთრებით კი აქ შეკრებილთათვის არ არის ადვილი ის, რომ გვიწევს შორიდან ვუყუროთ ჩვენს ქვეყანას და ვიმსჯელოთ იმაზე, რაც ხდება ჩვენს სახლში, ჩვენს ქალაქში, ჩვენს ქუჩაზე. მინდა ყველას გთხოვოთ, ვცადოთ დისტანცირება და ვცადოთ უფრო ვრცლად დაეინახოთ ის, რაც ჩვენს ქვეყანაში ხდება, ვიგრძნოთ საკუთარი თავი მონაწილედ ამ პროცესისა და ჩვენი შესაძლებლობის ფარგლებში ჩვენი წვლილი, თუნდაც ძალიან მოკრძალებული, შევიტანოთ იმ საქმეში, რომ ეს პროცესი რაც შეიძლება სწრაფად და რაც შეიძლება უმტკივნეულოდ დაგამთავროთ. არაფერი განსაკუთრებული და განსაკუთრებულად ტრაგიკული ამ პროცესში არ არის. ეს ის მტკივნეული გზაა, რომელიც

გაიარა ყველა ჩვენთვის მისაბამი ქვეყანამ და უნდა გაიაროს ყველა იმ ქვეყანამ, რომელსაც უნდა მცირედით მაინც დაემსგავსოს ამ მისაბამ ქვეყნებს. მე გისურვებთ, რომ დამდგარი 2008 წლის განმავლობაში გვქონდეს შესაძლებლობაც და პატივიც, რომ საკუთარი წვლილი შეგვეტანოს საკუთარი ქვეყნის შემდგომ გაძლიერებაში, და როგორც უკვე ვთქვით, ამ საპასუხისმგებლო და ძალიან მძიმე გამოცდის რაც შეიძლება სწრაფად ჩაბარებაში.“

– მიმართა დარბაზში შეკრებილთ გერმანიაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა ლევან ღუჩიძემ. ბატონმა ლევანმა ასევე უახლოეს თვეებში მიუნხენში საქართველოს საპატიო საკონსულოს გახსნის შესახებ ისაუბრა, რაც, ერთის მხრივ, საშუალებას იძლევა საკონსულოს საქმიანობით უფრო სწრაფად და ხარისხიანად სარგებლობისა, მეორეს მხრივ, კი საქართველოს მოქალაქეებს შესაძლებლობას აძლევს არჩევნების დროს საკუთარი არჩევნის გაკეთებით განსაზღვრონ საქართველოს განვითარების გზა და მისი მომავალი.

“მინდა დიდი მადლობა გადაგიხადოთ იმისათვის, რასაც თქვენ აკეთებთ ამ სათვისტომოს ფუნქციონირებისთვის. თქვენ იცით, რომ გერმანიაში რამდენიმე ქართული საზოგადოება არსებობს და მე სუფთა სინდისით შემიძლია გითხრა, რომ ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე ქმედუნარიანი და ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული და მისაბამი ყველა დანარჩენი სათვისტომოსათვის.“ – აღნიშნა საქართველოს ელჩმა გერმანიაში.

ბავშვების მიერ ლამაზად დაწყებული სადამოს საკონცერტო პროგრამას, ახალგაზრდა მუსიკოსები სხვადასხვა ინსტრუმენტებზე შესრულებული კლასიკური მუსიკის ნაწარმოებებით

ამდიდრებდნენ. მიუნხენელი ხელოვანების გარდა, კონცერტში აუგსბურგიდან და იტალიიდან საგანგებოდ ჩამოსული სტუმრებიც იღებდნენ მონაწილეობას. აღსანიშნავია ბიჭების გუნდიც, რომლებმაც სპეციალურად კონცერტისათვის ერთად მოიყარეს თავი და მაცურებლებს ქართული ხალხური სიმღერები შეუსრულეს.

საკონცერტო პროგრამის დასასრულს სტუმრებს საშუალება მიეცათ ესიამოვნათ მონატრებული ქართული კერძებით და გამართულ საუბრებში უკეთ გაეცნოთ ერთმანეთი.

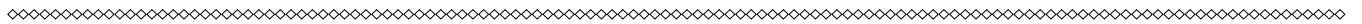
სცენაზე დაწყებულმა ცეკვა-სიმღერამ გაგრძელება სულ მალე დარბაზის შუაგულში ჰპოვა. „აჭარულის“, „მთიულურისა“ თუ „ქართულის“ მოცეკვავე გოგო-

ბიჭები ერთმანეთს ენაცვლებოდნენ. გვიანობამდე ისმოდა როიალთან მოგროვილი ახალგაზრდების მიერ შესრულებული ქალაქური სიმღერები....

...ხუთი, ოთხი, სამი, ორი, ერთი! გილოცაუთ! – იმ საღამოს „ძველმა“ ახალმა წელმა გერმანიის „პატარა საქართველოში“ შემოაბიჯა.

თუ სურვილი გაქვთ წინასწარ მიღოთ შეტყობინება სათვისტომოს მიერ ორგანიზებული შეხვედრა-საღამოების შესახებ, გთხოვთ მოგვაწოდოთ თქვენი ელექტრონული ფოსტის მისამართი. დაგვიკავშირდით: info@satvistomo.de

ნინო ხაბელაშვილი

საქართველოს ისტორია

ქართველთა წარმოშობის შესახებ

“ქრის დაცემას და გათახსნიებას მამინ იხყება, ლოცა ქრის, თავის საუბედულოდ, თავის ისტორიას ივიხყებს. ლოგონს ჯაცად არ იხხენება ის მანანაღას ბოგანა, ვისაც ადამი სხლვს - ვინ არის, ხსიდან მდღის და ხად მდღის, იხეე ქრისდ ხახხენებელი არ არის იგი, ლომელსაც დმერთი გახხნომის და თავისი ისტორიას არ სხლვს.“

ილია ქავჭავაძე

ერი, უპირველეს ყოვლისა, ბოლომდე შეუცნობი, სულიერი ორგანიზმია, რომლის წარმოშობასაც ღვთის ნება განაპირობებს. ყოველი ერი, ყოველი ენა უდიდესი ღირებულებაა, მაგრამ ძნელია მსჯელობა ერებისა და კაცობრიობის წარმოშობის საკითხზე.

ვინ იყვნენ ქართველთა წინაპრები?

ქართველი ერიც, მსგავსად სხვა ისტორიული ერებისა, ოდესღაც დაიბადა უძველესი ტომებისგან და გარკვეული გენეტიკური მემკვიდრეობის მატარებელია.

ქართველი ხალხის წარმოშობის შესახებ უამრავი მოსაზრება, დოკუმენტი თუ ლეგენდა არსებობს.

საქართველოს მოსახლეობის შესახებ უძველეს ცნობებს გვაწვდის ჯერ კიდევ ანტიკური ხანისა და შუა საუკუნეების ავტორი ბერძენი ისტორიკოსი ჰეროდოტე (484-425 წწ.) მისი აზრით, კოლხები ეგვიპტური წარმოშობისანი არიან. ისინი შთამომავლები უნდა იყვნენ ეგვიპტის მეფის

სესოსტრისის მოლაშქრეებისა, რომლებიც მდინარე ფაზისთან (რიონთან) დარჩენილან. ამის საბუთად ჰეროდოტეს მიაჩნდა ის, რომ კოლხები, ეგვიპტელების მსგავსად, შავგვრემანები და ხუჭუჭთმიანები არიან, რომ ორივენი მისდევენ წინადაცვეთას, ერთნაირად ამუშაუებენ სელს და ა. შ. (ჰერ., II, 103 –105) ძველმა ბერძნებმა კოლხების მეზობელ იბერებსაც – აღმოსავლეთ საქართველოს მოსახლეობას – “მოუძებნეს” პირვანდელი სამშობლო. ასეთი იყო, მათი აზრით, ესპანეთი, რომელსაც ისინი “იბერიას” ეძახდნენ. ძველ ბერძნულ სამყაროში პოპულარული იყო აზრი, რომ აღმოსავლეთის (კავკასიის) იბერები დასავლეთის იბერიიდან (ესპანეთიდან) გადმოსახლდნენ. ამ გადმოსახლებას კიდევ ძვ. წ. VI ს. ცნობილ ბაბილონელ მეფეს ნაბუქოდონოსორს მიაწერდნენ. ამ აზრის მიმართ, ანტიკური ხანის მწერალი აპიანე, კრიტიკულად იყო განწყობილი რაკი მსგავსებას ვერ ხედავდა ესპანეთის იბერებსა

და კავკასიის იბერებს შორის.

სრულიად განსხვავებული აზრი აქვს ქართველთა წარმომშობის შესახებ I საუკუნის ებრაელ მწერალს იოსებ ფლავიუსს. იგი გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ ბიბლიური თუბალები მერმინდელი იბერები (ქართები) არიან. XIX ს. პირველსავე ნახევარში ამაზვევე მსჯელობს თეიმურაზ ბატონიშვილი: “ხოლო იოსაფ ფლავიუსის მწერალი იუდიანთა ისტორიისაა, - ამბობს იგი, - ძველთა ებრაელთა მოთხრობათა შინა წიგნსა პირველსა, ნაწილსა და თავსა 6-სა, მოუთხრობს ესრეთ: “სულ ძველად ქართველთა, ესე იგი ივერთა, თობელი ქროდებისო, ვინაიდგან იგინი შთამომავლობანი არიან იაფეთის ძის იობელისანმ. თეიმურაზ ბატონიშვილი ამ შემთხვევაში სარგებლობდა იოსებ ფლავიუსის თხზულებით, რომელიც ყოფილა “ქართულად თარგმნილი უფლისა ფილოსოფოსი მამისა ქართველთა მთარგმნელისა იოანე პეტრიწის მიერ”, საიდანაც მას სიტყვასიტყვით ამონაწერი

აქვს მოყვანილი: “დაამკვიდრებს უკუი თოვილოსცა, თოველთასა, რომელნი აწ ივერად იწოდებიან”

ამასვე ამტკიცებს “ქართლის ცხოვრებაში” აღწერილი ამბავი ქართველთა წარმომშობის შესახებ, რომლის მიხედვითაც, ქართველებისა

და სხვა კავკასიელი ხალხების საერთო წინაპარი ბიბლიური თარგამოსი იყო “ძე თარშისი, ძისწული იაფეთისი, ძისა ნოესმ. მას შემდეგ, რაც ბაბილონის გოდოლის შენება ვერ მოხერხდა და ღმერთმა ადამიანები სხვადასხვა ენაზე აალაპარაკა, ისინი დაიფანტნენ მთელ მსოფლიოში. თარგამოსიც წამოვიდა “ნათესავითურთ მისიმ” ჩრდილოეთით და დაემკვიდრა არარატისა და მასისის მათა შორის. მის მრავალრიცხოვან შთამომავლობას რვა გამოჩენილი, “ძლიერი და სახელოვან” შვილი ჰყოლია: ჰაოს, ქართლოს, ბარდოს, მოვაკან, ლეკ, ჰეროს, კავკას, ეგროს. აი ამათ გაუყო თავისი სამფლობელო თარგამოსმა და ყველა ისინი თავისთვის სამფლობელოში დაასახლა. მათგან მოდიან: ჰაოსიდან – სომხები, ქართლოსიდან – ქართველები (ქართები), ბარდოსიდან - რანნი, მოვაკანიდან - მოვაკნელები, ლეკიდან – ლეკები, ჰეროსიდან – ჰერები, კავკასიიდან - კავკასიანნი, ხოლო ეგროსიდან მეგრელები.

დღევანდელი ქართველთა წინაპრები რომ ბიბლიური წარმომშობისნი არიან ვკითხულობთ აგრეთვე „დაბადებაში“, სადაც საუბარია დედამიწაზე მცხოვრებ პირველ ხალხთა შესახებ. აქ მოხსენიებული თობელი, მოსოქი და თორგამი, (იაფეთის ძენი და მისი შთამომავლები) ქართველთა წინაპარნი არიან. წარდენის წყალთა დაწოდებისა და კიდობნიდან გამოსვლის შემდეგ გამრავლებული ნოეს

ძის შთამომავლობა ასეთია: „იაფეთის ძენი - გომერი, მაგოგი, იავანი, თუბალი, მუშქი და თირასმ (დაბ. 10,2-5). დედამიწის თავდაპირველ ხალხებს, ტომებსა და ცივილიზაციებს სემის, ქამისა და იაფეთის ძეებმა დაუდეს საფუძველი, მათ შორის ქართველთა აღნიშნული წინაპრებიც მოიხსენიებიან, რომელთა შესახებაც ცნობილი თეოლოგი ლოპუხინი წერს - „როგორც დაბადებაში, ისე წმიდა წერილში თუბალი და მესქი ერთად მოიხსენიებიან, მათი საცხოვრისი განისაზღვრება პალესტინის ჩრდილოეთით. ასირელი მეფეების ანალებში ერთმანეთის გვერდით მცხოვრები მუსკი და თაბალ ხალხები კილიკიაში მცხოვრებად მიიჩნევა. მეცნიერები თვლიან, რომ ისინი ცხოვრობდნენ ტიგროსისა და ეფრატის სათავეებში. თარგამოსი ანუ თოგორმა იყო იაფეთის პირმშოს გომერის მესამე ძე. იოსებ ფლავიუსის, ბიბლიის კომენტატორებისა და ძველი ქართველი ისტორიკოსების თანახმად, ამ სახელებში ქართული

„ეს ერთადერთი უნიკალური ენია ხსდაც შენაწიხუნებულის იხ ძველი მართლმადიდებლობა, რომელსაც ჰატერიკებში ვკითხულობთ. მაქსიმალურად აწიხ მისხლოებული ქრისტესთან, ხსდხიყ აძს თავის თავს ჯი აწ მიანწს, იხ მხოლოდ ინახავს და უღრთხიღდება, მადლობას უხდის ღმერთს.“

დუკანოზი დიმიტრი კუვეტცაღოვი

ტომები იგულისხმებიან.

მოგვიანებით უკვე XIX საუკუნეში ქართველთა ეთნოგენეზით დასაუღეთეუროპელი ისტორიკოსებიც დაინტერესდნენ (ლენორმანი, მასპერო და სხვ.) რომელთაც ქართველ ტომთა (მერმინდელი იბერებისა და მესხების) წინაპრებად მიიჩნიეს ასურული წყაროებით მცირე აზიაში ძვ. წ. XII-VII სს. დამოწმებული თაბალები და მუშქები. ამათ მალე მიემატნენ ქაშქები (იხსენიებიან აღმ. მც. აზიაში იმავე ასურული წყაროების მიერ და, აგრეთვე, როგორც შემდეგში აღმოჩნდა, ხეთურ წყაროებშიც), როგორც კოლხების წინაპრები, ქართველთა (ქართ-იბერთა) წინაპრების წრეში შემოიყვანეს აგრეთვე ქსენოფონტეს მიერ ძვ. წ. V ს. დასასრულის ზემო მესოპოტამიაში (ისტორიული “გორდუენეს” - კორდუქის მიწა-წყალზე) მოხსენიებული კარდუხები, რომელთა სახელი მართლაც საოცრად ჰგავს ქართების ადგილობრივ სახელს (“ქართუ”). კ. ფ. ლემან-ჰაუპტი თვლიდა, რომ ქართები (იბერები) ჩრდილოეთ მესოპოტამიიდან მოსული კარდუხებისა და მცირე აზიიდან მოსული მესხების შერწყმის შედეგად ჩამოყალიბდნენ. მოსაზრებამ თაბალების, მუშქებისა და სხვათა ქართველთა წინაპრობის შესახებ და მცირე აზიიდან კავკასიაში (საქართველოში) ძვ. წ. VII საუკუნის შემდეგ მათი გადმოსახლების შესახებ მეტად ფართო გავრცელება მოიპოვა განსაკუთრებით იმის გამო, რომ იგი სხვებთან ერთად მიიღო XX

საუკუნისპირველი ნახევრის გამოჩენილმა ქართველმა ისტორიკოსმა ივ. ჯავახიშვილმა. დაეყრდნო რა ლეგენდარულ ცნობებს იბერების გადმოსახლების ან სკვითების მამამთავრის ცხოვრების დროის შესახებ, ივ. ჯავახიშვილმა მატერიალური კულტურის მონაცემებიც მოიშველია და აღნიშნა, რომ სკვითურ-სარმატულ მატერიალურ კულტურაში მრავლად გვხვდება ოქროსა და ბრინჯაოს ნივთები, ხოლო რკინა ცოტაა. მაგრამ მცირე აზიაში, საიდანაც სკვითები მოვიდნენ, უკვე XIV საუკუნიდან იცნობდნენ რკინას. როგორც ჩანს, აზიიდან სკვითებისა და სარმატების გადმოსახლების დასაწყისისათვის იგი ამ თარიღს აძლევს უპირატესობას, ხოლო ამ მოძრაობის ერთ-ერთი უკანასკნელი ტალღა – სამხრეთიდან ამიერკავკასიისაკენ წამოსულ ქართველ ტომთა უკანასკნელი ტალღა - მისი თქმით, “VII ს. ქ. წ. დაძრულა”. ამრიგად მან თავის ერთ-ერთ უკანასკნელ ნაშრომში ასე დაასაბუთა ქართველი და სხვა კავკასიელი ტომების კავკასიაში სამხრეთიდან მოსვლა.

ეს კონცეფცია სრულიად უარყო ს. ჯანაშიამ და დაასაბუთა, რომ ქართველები წარმოშობით წინა აზიის ძველ მკვიდრ მოსახლეობას ეკუთვნიან. უძველეს დროში, დაახლოებით ექვსი ათასი წლის წინათ, წინა აზიის უზარმაზარ მიწა-წყალზე და სამხრეთ ევროპაშიც (ბალკანეთის, აპენინისა და პირენეის ნახევარკუნძულებზე) ერთი მოდგმის ხალხები ცხოვრობდნენ. შემდეგ ამ მოდგმის ხალხთა ადგილსამყოფელი თანდათან იზღუდებოდა. ძვ. წ. II ათასწლეულის დამდეგისათვის წინა აზიის მკვიდრი ხალხებიდან ცნობილი იყვნენ ხეთები და სუბარები. იქ სახელმწიფო ორგანიზაციისათვის საჭირო ნიადაგი არსებობდა. ამიტომ, რომ, როცა ურარტუს სამეფო დაემხო და მისი ცენტრი ვანის ტბის პირას მოისპო, სახელმწიფოებრივმა ცენტრმა უფრო ჩრდილოეთისაკენ გადმოინაცვლა. აქ ჩამოყალიბდა ქართული სახელმწიფოები: კოლხეთი და იბერია.

ქართველთა წარმომავლობაზე თავისი კონცეფციის ამოსავლად ს. ჯანაშიამ გაიხადა XIX ს. დასავლურ სამეცნიერო ლიტერატურაში პოპულარული იდეა ქართველთა მონათესაობის შესახებ ძველი აღმოსავლეთის მთელ რიგ ხალხებთან.

ჯანაშიას სიტყვით რომ ვთქვათ, ერთ დროს ვრცელ მიწა-წყალზე მცირე აზიასა, სამხრეთ ევროპასა, კავკასიასა და ჩრდილოეთ აფრიკის სანაპიროზე მცხოვრები ქართული გვარტომობის ხალხები, ქრისტეშობამდე IV საუკუნისათვის მხოლოდ კავკასიაში შეყუჟულ ტომებად იქცნენ, მაგრამ უფალ ღმერთს ისინი არ დაუვიწყებია, მეფე ფარნავაზის დროს მისცა ძალა, რათა ჩამოეყალიბებინათ ერთიანი, „ქართლის სამეფოდ“ ცნობილი სახელმწიფო და დასავლეთ-აღმოსავლეთ საქართველოს მოსახლეობა ერთიან ერად შეკრა. I საუკუნეში, ქრისტეს აღდგომის

შემდეგ, დედა ღვთისას მიეცა აღთქმა ქართველი ერის ღვთისაგან „არაუგულებელყოფის“ შესახებ. ჩვენმა მაცხოვარმა იესო ქრისტემ ყოველდღშიდა ღვთისმშობელს მისი წილხვდომილი ერის შესახებ უბრძანა: „ჰოი, დედაო ჩემო, არა უგულებელყოფო ერთი იგი საზეპურო უფროს ყოველთა ნათესავთა, მეოხებითა შენითა მათთვის“ (ქართლის ცხოვრება, I, გვ.38). ღვთისმშობლისადმი მიცემული ამ აღთქმით ქართველი ერი ყველა ქრისტესმოყვარე ერის მსგავსად უფლის რჩეულ ერად იქცა. ეკლესიის ძველქართველ ისტორიკოსთა თანახმად, ამ სიყვარულის ნიშნად, პირველ საუკუნეშივე ქართველმა ერმა ზეცით ქსოვილი კვართი უფლისა, ერთიანი, მთლიანი და დაუნაწევრებელი მიიღო, ნიშნად იმისა, რომ „საზეპურო ქართველი ერნ მის წიალში შენახული კვართის მსგავსად მთლიანი და დაუნაწევრებელი დარჩებოდა, თუ იგი ქრისტიანობას დაიცავდა.

ამრიგად, რას გულისხმობს ქართველთა ეთნოგენეზი?

სემისა და იაფეტის შტამომავალთა გაყრას, სხვადასხვა ტერიტორიებზე განსახლებას და შემდეგ კვლავ დაბრუნებას ერთმანეთთან. დაბრუნებას განცდილი ტკივილითა და მარადიული ქართული სიყვარულით. თავისთავად საოცრებაა ასეთ პატარა ტერიტორიაზე მცხოვრები ერთი ერი “კრიმანჭულსაჴ მღეროდეს და კახურ “მრავალჴამიერსაჴ, სვანურ “ლილეოსაჴ და მეგრულ “ნანასაჴ. და ამ დროს ყველა საგალობელი-ნამღერი სვანურად, მეგრულად, კახურად მაინც ერთსა და იმავეს ადიდებდეს — შემოქმედს ჩვენსას უფალ ღმერთს.

მოამზადა

ეკატერინე ცირიკაშვილი

ინფორმაცია:

Au-Pair - ის პროგრამით ჩამოსულ ახალგაზრდებს, რომლებსაც აქვთ შეკითხვები მათი უფლება-მოვალეობების შესახებ, შეუძლიათ დაუკავშირნენ სათვისტომოსთან არსებულ საინიციატივო ჯგუფს შემდეგ ტელფონზე:

0176 23346015 (პარმენი),

0176 22640247 (თინათინი),

0179 4998874 (ნინო)

ან ელექტრონული ფოსტით:

info@satvistomo.de

ქართული მართლმადიდებელი ეკლესია შეუერთდა

2005 წლის 19 ივნისს, სუბიუმინისტრის დეკლარაციას, იმ დღეს, ხმდესაც მართლმადიდებელი სამყარო დედამიწაზე უკუბრუნდა და დაეძინა, შედგა შეტყუების მცხოვრებ ქართველთა შეხვედრა, ხმდის მიზანი იყო დასავლეთის სულიერი სიყვარულში მართლმადიდებლებისთვის ნაცხადების შექმნა, სადაც საკეთილშობილოდ თუ ცივილიზაციის აღმშენებლის საშუალება მიეცემოდა თვითოველს. ყველას ცივილიზაციის ერთმანეთს ჰგავდა - ეს იყო სულიერი სიყვარული თანამედროვე მსოფლიოში გაბატონებული თავბრუსხვევი ცივილიზაციის მიღმა. დაიწყო შეტყუების ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის დასახლების საშუალებების ძიება... გიჟი და ძნელი გზის გავლა დასჭირდა სამხრეთს, ვიდრე დღევანდელი სახეს მიიღობდა. იყო წინააღმდეგობები გეგმის სასამართლოს თუ თინანსუხი მიგანთავსების მიხედვით, მაგრამ ღვთის მადლის შენეებით გადაიარა ყველა ბიუროკრატიული წინააღმდეგობა. ჩამოყალიბდა გამგეობა (ანდრეას ვოლფის ხელმძღვანელობით), საბჭო და საერთო წევრთა კრება. მართლმადიდებელი გაერთიანება დაეწყო მუშაობას საქართველოს საპატრიარქოს და 2006 წლის ივნისში მისი მალაქსამღვდელმთავრის მეფე ახამის (გამელია) ლოცვა-კურთხევით შეტყუების მიხედვით წმინდა ილია მართლის სამხრეთ ენოდა. ყოველი თვის პირველ შაბათს აქ მიუხედავად წმინდა ვახტანგ გორგასლის სახელობის ეკლესიის წინამძღვარი, მამა თამაზი (ღმრთი) ჩამოიდა წიხვის ჩასატყუებლად. მიხედვით წევრები დღეს თავიანთ სიხარულს გვიზიარებენ.

ეკლესია შტუტგარტში ჩემი სამშობლოა, ჩვენი უსათნოესი მოძღვრის მამა თამაზის წირვა ჩემთვის აუცილებელ სულიერ საზრდოთ, სულიერი წყურვილის დაოკებად გადაიქცა. ეს ის საგზაა თვიდან თვემდე რომ ვემოფინობ და როცა ამქვეყნად ყველაზე ცოდვილი ზიარების ღირსი ვხდები, თვალცრემლიანი ვგრძნობ როგორ იღვრება ჩემი სულის ღრმა, მიტოვებულ კუნჭულებში უფლის მადლი, ვსხვაფერდები, უხილავი ძალა მემატება, მძლეთამძლე მგონია თავი. ასე მგონია თავიდან ვიბადები, მინდა ყველა ადამიანი გულში ჩავიკრა და მივესიყვარულო. ეკლესიის მრევლი ჩემთვის ერთმუშტად შეკრული დიდი ოჯახია, სადაც, ალბათ, ჩემსავით ყოველი თანამემამულე ერთმანეთის ნახვას ესწრაფვის, ერთმანეთის კარგი უხარიათ, ერთმანეთის გასაჭირი სტკივათ და გულზე ხვდებან. ეს ის თბილი ოჯახია, სადაც გულის გასახარებლად, წლიდან წლამდე თუ თვიდან თვემდე ქართველ-გერმანელი ნორჩები იბადებიან, კვირტებივით იშლებიან, შვილის ნუკრებივით ყველას თვალწინ ფეხს იდგამენ, უმწიკვლო თვალებით შემოგაციცინებენ, სიცოცხლის, სიყვარულის და იმედის ნაწერწკალს გვიღვივებენ სულში. ჩვენი თორნიკები, სოფიოები, ლილეები და ქრისტიანები ნამდინარევი თვალების ფშვნივით პაწია უღონო ხელებით ხატებწინ პირჯვარს იწერენ და უფალს შესავედრებლად სალუქი თითებით სანთლებს უნთებენ, ხანაც გალობით მონუსხულები მგალობლებს ხმას წააშველებენ.

განა ამ გრძობას რამე შეეძლება? ნება მომეცით მადლობის ნიშნად თავი მოუღრიკო ჩვენს დაუღალავ მოძღვარს, მამა თამაზს, ჩვენი სულს მკურნალს, ვინც უფლის თუ მოყვასის სიყვარულს და ერთმანეთის გატანას გვასწავლის. ჯანმრთელობა და სიკეთე დაკვებებოდეს ამ ახალ წელს ჩვენთვის და უზარულ სულიერ მოძღვარს და მის ლამაზ ოჯახს, ვისაც თავის მოწოდებად ძნელზე-ძნელი პროფესია, უფლის და ადამიანების სიყვარული გაუხდია! ერთმანეთის სიყვარულში და არა ერთმანეთთან უაზრო კინკლაობაში დაუხარჯულიყავით ქართველებო! ძმას ძმა ბეწვის ხიდზე გაგვეყვანოს! მტლად დაგდებოდეთ ერთმანეთს ქართველებო! გულთ გვეტარებინოს ეკლესია და უფლის წყალობა და ლოცვა-კურთხევა არ მოგვეკლებოდეს!

ხათუნა ზაიფერტი

შტუდგარდში ქართული ეკლესია, ჩემთვის დიდი ხნის ოცნების რეალობად ქცეული სინამდვილეა.

მე უწმინდესის და უნეტარესის სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ილია II-ის სიტყვებს გავიხსენებ: “ფრიად სცდებიან, რომელნიც თავს მართლმადიდებლად მიიჩნევენ, ეკლესიას და მის კანონებს კი უარყოფენ. მათთვის გაუგებარია ეკლესიის სულიერი ცხოვრება, რადგან ვერ სწვდებიან მის სიღრმეს“.

თანამედროვე სამყაროში ძნელია ცხონდე, თუ არ იცი რითი დაიწყო ცხონება. მართლმადიდებელ ადამიანს მოეთხოვება უყვარდეს და ყოველთვის ახსოვდეს თავისი შემოქმედი, აღასრულოს ქრისტეს მცნებები, ამის შესრულება კი მართლმადიდებელ ეკლესიის გარეშე შეუძლებელია.

“თუ ღმერთთან ხარ, ნებისმიერ ადგილზე გაქვს სახლ-კარი და სამშობლო, ღვთის გარეშე კი სახლიცა და მამულიც გადასახლება და ტყვეობაა.“ წმ. ტიხონზადონელისეს სიტყვები იყო მიზანი შტუდგარდში მცხოვრები ქართული დიასპორისა, რომელთა მიერ ერთობლივად აღვლენილმა ლოცვამ შედეგი გამოიღო და დღეს საშუალება გვაქვს მშობლიურ ენაზე აღვლენილი ლიტურგიაც მოვისმინოთ.

ნუდაგვავიწყდება, რომითთოეული გადარჩენილი სული უფლის წინაშე უდიდესი ღვაწლია.

მრავალჟამიერ ქართული სულის საგალობელს.

ნიკოლოზ ქიზიყურაშვილი

აღბათ, სიტყვები არ მეყოფა გადმოცეცე ის, თუ რას ნიშნავს ქართული ეკლესიის არსებობა აქ, გერმანიაში, ასე შორს საქართველოდან. ყოველი თვის პირველ შაბათს მიუნხენიდან შტუტგარტში გვაახლება ხოლმე

ჩვენი უსაყვარლესი მამა თამაზი და იწყება ის ძალიან მონატრებული, ქართული მაღლით გაჯერებული, მრავალ ჭირნახული, ქართულ ენაზე ამღერებული წირვა-ლოცვა. მაღლია და კიდევ უფორ მეტიც, იმ ნახევარი დღით ყველანი ვერთიანდებით, კეთიშობილნი ვხდებით, თითქოს არტახებიდან გამოვდივართ, რომელსაც ჩვენი ყოველდღიურობა ჰქვია. მიმტყვებელნი და მოსიყვარულენი ვხდებით, მერე თვითოეულ ჩვენთაგანს ყოველი წირვა-ლოცვიდან, მეტ-ნაკლებად, რასაკვირველია, სიყვარული მიაქვს თან საგზლად თუ უფლისა და თუ მოყვარისა. ეჭვი არ მეპარება, რომ ყველა ქართველი ქვეცნობიერში მაინც მართლმადიდებელია, ქართული ეკლესიის არსებობა კი ჩვენთვის შინ ყოფნას და უფლის სიყვარულთან ზიარებას ნიშნავს, უფლის სიყვარული ხომ ყოფის მიზანი გახლავთ, ხოლო ქართული ეკლესიის არსებობა კი ამ მიზნისაკენ ყველაზე რეალური საშუალებაა ჩვენთვის, იმათთვის, ვინც ასე შორს ვართ საქართველოდან.

მარინა აბრამიშვილი

ქართული ეკლესიის არსებობას შტუტგარტში ჩემთვის არ სჭირდება მიხეზის ძებნა. ეს არის მე რომ მშობელ დედასთან მაკავშირებს, და ახალდაბადებულის სურნელი რომ ასდის, ეს ის ადგილია, სადაც მყუდროება ისადგურებს. აქ აღსარებაზე მისულს თითქოს არაფერი მაქვს სათქმელი და ამავე დროს მხრებზე მაწვეს დანაშაულის გრძნობა. მოვდივარ დახუნძლული ტკივილებით, დამძიმებული გონებით, ჩამოხრეული აზრებით, ვეძებ თავშესაფარს და რა ბედნიერებაა როდესაც თავისუფალი, მხრებგაშლილი ვბრუნდები უკან.

სად შეიძლება ყველაფერ ამას ასე ლამაზად ეზიარო თუ არა მართლმადიდებლურ ნათელ წიაღში, იქ სადაც ჩუმად ნათქვამ საგალობელში ცრემლები ყელში გებჯინებიან. ეს უდიდესი საიდუმლოა, რომლის გადმოცემა არავის შეუძლია. აქ შეიძლება გახდეს პატარაც და აქ შეიძლება იგრძნო, რომ მთების გადადგმაც შეგიძლია.

ადამიანს მეგზური სჭირდება იმისათვის, რომ საღვთო მადლს მიუახლოვდეს, ეს მეგზური ჩვენთვის მამა თამაზი (ლომიძე) აღმოჩნდა. დიდი მადლობა მას იმ უდიდესი თანადგომისთვის, რასაც უშურველად აკეთებს ჩვენი დამძიმებული სულებისათვის, მადლობა ყველა იმ თითოეული მრევლის წევრს, რომელთა ერთობლივი ძალისხმევითაც ამ ყველაფერს ფრთები შეესხა. ეს ხომ ის გზაა, რომელმაც ჩვენ სასუფევლისკენ მიმაგალი გზა რომ უნდა გაგვინათოს.

ნურავინ იფიქრებს საქართველოდან გადახვეწილებს აღარ ახსოვთო მშობლიური. იქნებ ჩვენ უფრო მეტად გვახსოვს, მეტად გვტკივა, და იქნებ აქ უფრო გავხდით ღრმადმორწმუნენი. და თუ სიყვარული ვისწავლეთ და მიტყუება, იქნებ ჩვენი ლოცვით მაინც დავეხმაროთ საქართველოს.

ერთობა გვკონოვდეს უფალში. ღმერთი ზრუნავს თითოეულ ადამიანზე, ჩვენც ვიზრუნოთ ერთმანეთზე და გვიყვარდეს ერთმანეთი.

ეკატერინე ცირიკაშვილი

თვეში ერთხელ ჩატარებული ღვთისმსახურება ქართულ ენაზე არის უდიდესი მადლი, რომელიც თვიდან-თვემდე საგზლად დამაქვს. ეს არის ჩემთვის ის ერთადერთი ლამაზი დილა, რის გათენებასაც მოუთმენლად და ამავე ღროს განცდებით აღსავსე

ველი, რადგან ეს სწორედ ის დღეა, როდესაც შემიძლია, როგორც ჩემი ტკივილი, ასევე სიხარული უფალს გავანდო.

ჩემთვის დიდი მადლი და დიდი პასუხისმგებლობაა მგალობელთა გუნდში ყოფნა. რაც უკვე აუცილებელ მოთხოვნებსადაც კი მექცა.

მე, აქ უცხო მიწაზე მცხოვრები ერთი ჩვეულებრივი სტუდენტი, იმით ვსულდგმულობ რომ ღმერთი მუდამ ჩემთან არის და მე უფლება არ მაქვს ჩემი მფარველი და მხსნელი თუნდაც ერთი წუთითაც რომ დაფიქვო. ჩვენ ხომ ვიცით, რომ უფლის გარეშე არა მხოლოდ ქალაქი და ადამიანის სახლი, არამედ ჩიტის ბუდეც არ შენდება.

ამბობენ რომ, კეთილდღეობა სახლისა ოჯახის წინამძღოლზეა დამოკიდებული, მრევლისა კი მოძღვარზე. ვიტყვოდი, რომ ჩვენ ბედნიერება გვხვდა წილად, რომ გვეყოლოდა ისეთი სათნო მოძღვარი, როგორც მამა თამაზია. მან მოახერხა აქ მყოფი, გაფანტული ქართველების ერთ მუშტად შეკვრა.

და ბოლოს კი მინდა ყველა საქართველოდან გადმოხვეწილ ქართველს მივმართო: მხურვალედ გვიყვარდეს ხალხნო ერთმანეთი, მოვეფეროდ და მივუტყვოთ ერთმანეთს. ჩვენ ხომ შესაძლებლობა გვაქვს იმისა რომ, თუნდაც თვეში ერთხელ ქართულ ენაზე აღვლენილი წირვა მოვისმინოთ, რაც ბევრისთვის სამწუხაროდ ოცნებად რჩება.

არ დაგავიწყდეს რომ, უფალს ყოველთვის ვახსოვართ და ჩვენთან არს ღმერთი!

ეკატერინე აბრამიშვილი

მგალობლები სამეცადინოდ კვირაში ერთხელ ან ორჯერ ვხვდებით ხოლმე, მაგრამ ყველას ისეთი გრაფიკი გვაქვს – ზოგს მუშაობის, ზოგს

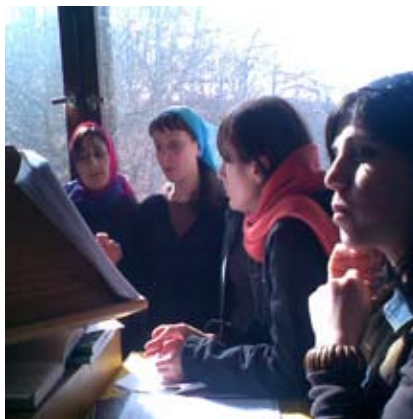

სწავლის, რომ ყველა ერთად შეკრებას სამწუხაროდ ვერ ვახერხებთ ხოლმე. გვაქვს უფრო ინდივიდუალური მუშაობა, ვიდრე გუნდული – ეგაა ჩვენი პრობლემა. საგალობლების ნოტების ნაწილი მიუნხენის ქართული ეკლესიის მგალობლებმა გამოგვიგზავნეს შტუტგარტის დამწებ მგალობლებს, ნაწილი თბილისიდან, საქართველოს საპატრიარქოდან მოგვარდეს. თითო საგალობლის რამოდენიმე ვარიანტი არსებობს, უფრო რთული, უფრო ლამაზი. ჩვენს ვცდილობთ სხვადასხვა სეხეობები ვისწავლოთ, რათა გაუმრავალფეროვნოთ ჩვენი გალობა.

ჩემი გერმანიაში ცხოვრების „აურზაურში“ თვეში ერთი ლამაზი დღე მაქვს ხოლმე, როდესაც შტუტგარტში ქართული წირვა ტარდება. ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია ეკლესიასთან კავშირი. ყოველი თვის ეს ერთი დღე იმის საშუალებას მაძლევს, რომ ქართულ ეკლესიასთან (და არა ღმერთთან თუ რწმენასთან) კავშირი არ გავწყვიტო, ქართული წირვა და გალობა მოვისმინო, ეს მე ძალიან მენატრება.

გურანდა ზარქუა

ეკლესიის არსებობას დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი სულიერი ცხოვრებისათვის, იგი მე ძალიან მენატრება ძლიერი ვიყო დღევანდელ რეალურ ცხოვრებაში. ყოველთვის მოსვლას ვერ ვახერხებ ხოლმე, როცა მოვდივარ კი ყოველთვის ბედნიერი და ძლიერი მივდივარ ეკლესიიდან. ვიდრე ქართული ეკლესია დაარსდებოდა, რუსულ მართლმადიდებლურ ეკლესიაში დავდიოდით, ახლა დიდ განსხვავებას ვგრძნობ – აქ ქართული სული ტრიალებს. წირვა-ლოცვა ქართულად მიდის, გალობა ქართულია, ქართველიც მეტი მოდის, ყველაფერი ეს უფრო

მეტი ენერგიით გავსებს, უფრო მეტი იმედით, უფრო მეტი ძალა გექმევა ადამიანს იმისათვის, რომ იბრძოლო ცხოვრებაში და რაღაცას მიაღწიო ღვთის წყალობით.

ლელა ჯღარკაუა

მე რომ ჩამოვედი გერმანიაში ცხრა წლისუკან (ჩრდილოეთგერმანიაში ვიყავი), არცერთი ეკლესია არ იყო მართლმადიდებლური. ამან დიდი ნოსტალგია გამოიწვია ჩემში, თან მძიმე მარხვაში ჩამოვედი, აღდგომა დაემთხვა. სიტყვები არ მყოფნის იმის გამოსახატავად, თუ რამდენად ბედნიერი ვარ იმით, რომ შტუტგარტში ქართული ეკლესია არსებობს. ეს ჩემთვის ძალიან დიდი ნუგეშია. საქართველოში ხალხი მენატრება და ლოცვა მაწყნარებს, მამშვიდებს, ღვთის ნებას ვარ მინდობილი. სამი კვირა ეკლესიაში თუ არ მიხვალ, ღვთის მადლი გცილდება, ამიტომ რუსულ ეკლესიაშიც დავდივარ. იმედია ჩვენი ყოველი ლოცვა შეეწევა ჩვენს საქართველოს.

ქეთევან ბაგაშვილი

როგორც მორწმუნე ადამიანს, ეკლესიის გარეშე ცხოვრება მე ვერ წარმომიდგენია. რადგან უცხოეთში ვარ და აქ ქართული ეკლესია არ არის დავდივარ რუსულ, სერბულ ან ბერძნულ ეკლესიებში. ქართული ეკლესია დიდი საჩუქარია ჩემთვის, რადგანაც ქართულ ენაზე წარმოთქმული ლოცვა ყველაზე ღრმად შედის გულსა და სულში, გონებას უფრო ღრმად სწვდება ვიდრე უცხო ენაზე შესრულებული. სიმბოლურად ეს ქართული დღეც არის, თავს უფრო მეტად ქართველად ვგრძნობ, საქართველოში რომ ჩახვალ და გიხარია, ისე ვგრძნობ აქ მოსული თავს ამ დღეს.

თვეში ერთხელ ქართველები ვიკრიბებით, ვეზიარებით და ჩვენს მიერ აღვლენილი ლოცვა

არ იკარგება, მიდის ღმერთთან. ჩვენს ერთად ლოცვას უფრო დიდი ძალა აქვს და მეტი სიღრმე. ასე ჩვენ შევეწვევით ჩვენს თავს და საქართველოს. ჩვენი შეკრებით ჩვენი ენა, ჩვენი ტრადიციები ნარჩუნდება, მტკიცდება და აღორძინდება – ეს კი აუცილებელია.

ია ენუქიძე

პირადად ჩემთვის გერმანიაში ქართული ეკლესიის არსებობას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს. ჩემი გადასახედიდან თუ ვიტყვი, როგორც ჩემთვის აქვს ამას დიდი მნიშვნელობა, ასეთივე დიდი მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს ეკლესიის არსებობას ნებისმიერი მორწმუნესათვის, განსაკუთრებით აქ, საზღვარგარეთ, როდესაც ჩვენს მიწას ასე მოშორებულები ვართ. იმის ფიქრი, რომ მამაო ჩამოდის და ქართული წირვა-ლოცვა უნდა მოვისმინო ყოველ დღით ძალას მძატებს და მაძლიერებს ყოველი ფეხის ნაბიჯზე. საქართველოში რომ დაგბრუნდები, ალბათ კიდევ უფრო სხვანაირად დავინახავ იმას, რაც სამწუხაროდ გვიან, აქ უფრო მეტად შევაფასე ვიდრე საქართველოში. იმედია კარგი საძირკველი ჩაუყარე ამ შორეულ მიწაზე ჩემს სულიერ წინსვლას, რასაც საქართველოში აუცილებლად განვაგრძობ.

თემურ გოგალაძე

შტუტგარტში ქართული ეკლესია სამშობლოს ნაკლოვანებას გარკვეულწილად გვივსებს, გვაძლევს იმის საშუალებას, რომ ქართველები ერთად შევიკრიბოთ და ჩვენს ენაზე მოვისმინოთ წირვა-ლოცვა, ჩვენს ენაზე ვადილოთ ღმერთი. შტუტგარტში ორი რუსული ეკლესია არის, შესაბამისად, მართლმადიდებლურ წირვა-ლოცვაზე დასწრების საშუალება არსებობს, მაგრამ მშობლიურ ენაზე მოსმენილი, დამეთანხმებით, რომ უფრო ახლოს მოდის ადამიანის გულთან.

რომან ირემაშვილი

ძალიან მიხარია, რომ მიუნხენიდან მამა თამაზი ჩამოდის და შტუტგარტში წირვა-ლოცვა ჩემს მშობლიურ ენაზე იმართება. აღვნიშნავდი ასევე მამაოს საინტერესო ქადაგებებს. გასახარია ის, რომ გერმანიაში ამდენი ქართველი მარხულობს და ეზიარება, ის, რომ თვის პირველ შაბათს ეკლესიაში ბევრი ქართველი იკრიბება, რომ ერთად ვართ და ერთმანეთში ქართულად ვსაუბრობთ.

ნუცა მდინარაძე

შობის მახარობლები შაბათ, 8 დეკემბერი

სამობაომსველელობა “ალილო” ძველი ტრადიციაა. იგი მაცხოვრის შობასთანაა დაკავშირებული. ღამისთევის წირვის შემდეგ სასულიერო პირები და მრევლი ხატებით, ბაირაღებითა და სანთლებით ხელში ქალაქისა თუ სოფლის ქუჩებში დადიოდნენ და ხალხს მაცხოვრის შობას ახარებდნენ შობის საგაგალობლით. საქართველოს დედაქალაქში, თბილისში, უკვე რამდენიმე წელია მაშტაბურად ეწყობა ალილოს მსველელობა. ჩვენ საორგანიზაციო ჯგუფის ერთ-ერთ წევრს - ხატია მწითურაძეს გავესაუბრეთ. იგი დაიბადა ქ. თბილისში. 123-ე საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლობდა თსუ-ს ისტორიის ფაკულტეტის ბაკალავრიატში, შემდგომ ამავე უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის მაგისტრატურაში.

ხატია რამდენი ხანია რაც ალილოს მსველელობაში იღებ მონაწილეობას?

ჯერ კიდევ უნივერსიტეტში სწავლის დროს ვიღებდი სტუდენტთა ერთ ჯგუფთან ერთად მონაწილეობას სხვადასხვა სახის ღონისძიებებში. მათ შორის იყო სამობაო მსველელობა ალილოზე რომელიც მთლიანად სტუდენტთა ორგანიზებით და საქართველოს საპატრიარქოს მხარდაჭერით და

წიგნის მახარობლები ჰარო, ა ლ ი ლ...

ხელშეწყობით ეწყობოდა.

დიდი ხანია რაც თბილისში ალილოს მსვლელობა არსებობს?

ტრადიციულად ალილო საქართველოში შუა საუკუნეებიდან აღინიშნება. 2000 წელს საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის ილია II ის ლოცვა კურთხევით ეს ტრადიცია აღსდგა და მას მერე ყოველ წელს თბილისში მასშტაბურად აღინიშნება. მსვლელობა იწყება ქალაქის სხვადასხვა უბნიდან და მთავრდება სამების საკათედრო ტაძარში. სადაც უწმინდესი და უნეტარესი საშობაო პარაკლისს აღაუღენს. მსვლელობაში მონაწილეობას იღებენ ბავშვები, სტუდენტები, სასულიერო პირები და მრევლის წევრები. საორგანიზაციო ჯგუფის წევრები ყოველ წელს ვცდილობთ, რომ რაღაც ახალი ელემენტი შემოვიტანოთ ამ ულამაზეს მსვლელობაში. ყველანი შემოსილები არიან თეთრი შესამოსლით, ბაირაღებით ხელში. მსვლელობას თან დაყვება ურემში შებმული ხარ-კამეჩები საჩუქრების შესაგროვებლად. ხალხს ურიგდება საშობაო

მისალოცები.

ყველაზე მეტად რომელ ალილოს გამოარჩევდი?

ყველაზე მეტად წელს ჩატარებულ ალილოს გამოარჩევდი. მაგალითად, ძალიან ლამაზი იყო მსახიობების ჩართვა მოგვებისა და მწყემსების ფორმებით. განსაკუთრებით ლამაზები იყვნენ ანგელოზების შესამოსლებში გამოწყობილი პატარა ბავშვები რომლებიც მთელს მსვლელობას წინ მიუძღოდნენ. აქვე იყო უზარმაზარი სპილო, კუ და სხვადასხვა ცხოველები. კიდევ ერთხელ აღვნიშნავ რომ თეატრალიზება ძალიან მოუხდა ალილოს.

შენი აზრით რა არის ალილოს მიზანი?

ალილოს მთავარი დატვირთვა ქველმოქმედებაა. მსვლელობისას მთელი თბილისის მოსახლეობა აგროვებს საჩუქრებს და ამას ალილოს მონაწილეებს გადასცემენ, ხოლო ალილოს ორგანიზატორები ამ საჩუქრებს მიუსაფარ ბავშვთა სახლებს და მოხუცებულთა თავშესაფრებს გადასცემს.

ჩემთვის ყველაზე საყვარელი მომენტი არის საჩუქრების დახარისხების და შეფუთვის პროცესი, წარმოდგინეთ სტუდენტები რომლებიც ფერად ფერად ყუთებში ლამაზად ფუთავენ საჩუქრებს და უპატრონო ბავშვებს ურიგებენ. ჩემი თავი მულტფილმის გმირი, კეთილი ელბი მგონია.

ვეთანხმები ხატბას, რამდენიმე წლის უნკან მეც ვიღებდი მონაწილეობას ალილოში. მის ორგანიზებას უამრავი დრო და ენერჯია სჭირდება. მსვლელობის დამთავრების შემდეგ უკანასკნელი ენერჯიით ვახარისხებდით შეგროვებულ საჩუქრებს, ტანსაცმელებსა თუ სათამაშოებს. შემდეგ კი სხვადასხვა ბავშვთა სახლებში მიგვექონდა, თან მოძღვარი დაგვეყვებოდა და საშობაო პარაკლისს იხდიდა. მომვლელები გვიყვებოდნენ, თუ როგორ უხაროდით ბავშვებს როგორ ემზადებოდნენ ჩვენი მისვლისთვის. არასოდეს დამავიწყდება პატარა ბავშვების მოძლიერების სახეები.

ნანა ბურჭულაძე

ტაძრად მიყვანება უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი

„აწინებობენ ცოცხლებს“ აყოლები, წიორცხე სყოი იმეინჯო აქონილია ზეიმით, წიომ სეონს ვერ აქონიბ ზაწწიომოლო; მავწამ აწიან იხეთი ცოცხლებს“ აყოლები, წიორცხე სეონს იმიეომ ვერ გავანწიო, წიომ სყოი აწ მწწაწაწიბითაა ზაქე აწ წწინაა წწწწწიოთი. აყოიონს მიქმის ცოცხლებს“ აყოი თწიო აწ წიწწწ აწწიოწაწიბს“ - აწწონ სწწიოწიო

მოსეს სჯულის მიხედვით ქალი, რომელიც მამრობითი სქესის ყრმას შობდა, არაწმინდად ითვლებოდა და ორმოცი დღის განმავლობაში საყოველთაო ღვთისმსახურებაში მონაწილეობის უფლება არ ჰქონდა. ახალშობილი შობიდან მეორე მოცე დღეს ტაძარში უნდა წაყვანათ და ღვთისთვის მსხვერპლი შეეწირათ. ქალწულმა მარიამმა დადგენილ წესს არ გადაუხვია; ორმოცი დღის შემდეგ მაცხოვრით ხელში და იოსების თანხლებით ტაძარში შევიდა. ამ დროს სულიწმინდის შთაგონებით ტაძარში მოხუცებული სვიმეონი მოვიდა, მაცხოვრის დანახვისას მისკენ შემახილით გაიქცა: „გზა მომეცით, რაითა მივეახლო წმინდასა მას და სასურველსა და ვიხილო, რომელსა იგი წინაითვე ვუხილავ! დედანო, (ტაძარში მრავალი ქალი იყო, თავიანთი ახალშობილი ყრმებით) საკურთხეველისა კენ რომ მიგყავთ თქვენი პირველშობილნი, მიჰგვარეთ ამ ყრმას, რომელი უწინარეს აბრაამისა არს და მხსნელია ისრაელისა! “ღვთისმშობელს კრძალვით მიუახლოვდა და ყრმა იესო მიიჩქვა. ამიტომაც უწოდებენ მას სვიმეონ ღვთისმირმქმელს. განარებულმა მოხუცმა განადიდა ღმერთი და წარმოსთქვა: „აწ განუტყვევ მონაი შენი, მეუფეო, სიტყვისაებრ შენისა მშვიდობით, რამეთუ იხილეს თვალთა ჩემთა მაცხოვარება შენი... აწ განუტყვევ, უფალო, რამეთუ მრავალი ტყვიელი განუცდია შენს მოლოდინში, შენი ხილვით გამოწვეულ სიხარულში განუტყვევ, უფალო, და ნუ აცქერინებ ჰურიათა მიერ შენ

ზედა კადრებას.. ნუშეცა ვიხილავ გვირგვინსა მას ეკლისასა... ნუშეცა ლახვარსა გვერდსა შენსა ცემულს ვიხილავ... განმიტყვევ, უფალო, რაითა წარვიდე და ვახარო ძველი აღთქმის მართალთ... შენი მობრძანება“.

წმინდა წერილი სვიმეონის შესახებ გვამცნობს „კაცი მართალი და ღვთისმოსავი, ისრაელის პირმშო“. ასევე არსებობს გადმოცემა რომ ის თავისი დროის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო განსწავლული კაცი იყო. მისი მოღვაწეობის დროს, ეგვიპტის განმგებელმა, პლოტემოს ფილადელფოსმა თავისივე დაარსებული ალექსანდრიის ბიბლიოთეკის გასამდიდრებლად გადაწვევითა იუდეველების სიბრძნითა და სიწმინდით სავსე მრავალი წიგნი ბერძნულად ეთარგმნა. ამისათვის იერუსალიმში, მღვდელმთავარ ელევზარს სთხოვა მისთვის საღმრთო წიგნები და სჯულის

მეცნიერნი, რომლებიც მათ ბერძნულ ენაზე თარგმნას შეძლებდნენ. სამოცდათორმეტმა ღირსმა მამამ თარგმნა წმინდა წერილი. ღირს მამათა შორის იყო წმინდა სვიმეონი, რომელსაც ესაია წინასტარმეტყველის წიგნის თარგმნა ერგო. ღირსი მამა ღვთის მოშიშებით შეუდგა საქმეს. ძალიან გაკვირებული დარჩა როცა წაიკითხა: „აჰა ესერა, მიუდგეს ქალწული და შვეს ძე“. გაიფიქრა: „როგორ შეიძლება ქალწულმა შობოს ყრმაო“ და გადაწყვიტა ამოეშალა სიტყვა „ქალწული“, და მის ნაცვლად „დედაკაცი“ ჩაეწერა. ამ დროს უფლის ანგელოზი გამოეცხადა და ამცნო, რომ დაეჯერებინა წანაკითხი და მანამ იცოცხლებდა სანამ საკუთარი თვალით არ იხილავდა ქალწულისაგან შობილ მაცხოვარს. მრავალმა ათწლეულმა განვლო, სანამ წმინდა სვიმეონს ისევ არ გამოეცხადა უფლის ანგელოზი და არ აუწყა: „აღდეგ, მოხუცებულო, რად ჰჭი? აღდეგ და მირბიოდე ტაძრად, რამეთუ მოვიდა გამტყვევებელი შენი. განაგე სახლი შენი და განჰშადე სამკვიდრო შენი რამეთუ მოწვეწულ არს ჟამი შენი და წინასწარმეტყველებად ტაძარსა მას შინა“.

...წმინდა სვიმეონმა მშობლებიც აკურთხა, ხოლო წმინდა მარიამს მაცხოვარი ხელში მიაწოდა და უთხრა: „აჰა, ესერა დაცემად და აღდგინებად მრავალთა ისრაელთა შორის... და თვით შენსა სულსა განვიდეს მახვილ, რათა განცხადნეს მრავალთაგან გულის ზრახვანი“. ყრმა იესოს მიეახლა და თაყვანი სცა წმინდა

ანაც, ფანეულის ასული, ოთხმოცდაათი წლის ქვრივი, მხოლოდ შვიდი წელი იცხოვრა ქმართან და მისი გარდაცვალების შემდეგ ტაძარს არ გასცილებია. ლოცვასა და მარხვაში ელოდა ისრაელის მეუფეს. წმინდა სვიმეონი მალევე გარდაიცვალა, ასევე მალე აღესრულა წმინდა ანაც.

ქართული მალთმადიდებლური ეკლესია მაცხოვრის მიჩქმას 15 თებერვალს დღესასწაულობს.

ნანა ბურჭულაძე

საეკლესიო კალენდარი (თებერვალი-მარტი)

- 25.02.2008. ივერიის ღვთისმშობლის დღესასწაული. 04.03. ხსენება: წმინდისა გრიგოლ პალამასი.
- 27.02. ხსენება: ღისრისა ილარიონ ქარველისა. 03.03 — 09.03 ყველიერის კვირა.
- 02.03. ხსენება: ღირსმოწამისა თევდორე აჭარელისა. 10.03. დასაწყისი დიდი მარხვისა.
- 03.03. ხსენება: წმინდა ნიკოლოზ კათალიკოსისა.

11 წლის სალომე ქობინა “შჩელკუნჩიკი” ლაურეატი გახდა

მოსკოვის კლასიკური მუსიკის საერთაშორისო VIII საბავშვო კონკურსზე “შჩელკუნჩიკი 2007”, სადაც მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის 60-მდე მოსწავლე იღებდა მონაწილეობას, 11 წლის ქართველმა პიანისტმა სალომე ქობინამ მეორე პრემია და ლაურეატის წოდება დაიმსახურა.

“შჩელკუნჩიკი” სატელევიზიო არხ “TV-კულტურას” მიერ ორგანიზებული კონკურსია, რომელიც მსოფლიოში ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ საბავშვო ღონისძიებად ითვლება და მასში მონაწილეობას იღებენ ევროპის, ამერიკის, აზიისა და ყოფილი საბჭოთა ქვეყნების 9-დან 13 წლამდე ასაკის პატარა მუსიკოსები. კონკურსს აშუქებს “TV-კულტურა”, ხოლო დასკვნითი კონცერტის პირდაპირი ტრანსლაცია ინტერნეტითაც ხდება.

წლებადე კონკურსს პრესტიჟულობა ჟიურიმაც შესძინა. ასე მაგალითად, საფორტეპიანო განყოფილება საფასურდნენ მოსკოვის კონსერვატორიის პროფესორები არკადი სვეიდოვი, ანდრეი დიევი და მიხეილ ხოხლოვი. აქვე უნდა აღინიშნოს რომ, გარდა საფორტეპიანო განყოფილებისა კონკურსი ტარდებოდა სიმებიანი, ჩასაბერი და დასარტყამი ინსტრუმენტების განყოფილებაშიც. მოსკოვში მიწვეული იყო 48 პატარა მუსიკოსი (16-16 სამივე განყოფილებიდან).

როგორც სალომეს მამამ, თბილისის

ოპერისა და ბალეტის თეატრის დირიჟორმა გიორგი შორდანიამ გვითხრა, კონკურსანტთა შერჩევა ვიდუო ჩანაწერებით ხდება და სალომე საერთო ჯამში 200 კონკურსში მონაწილეობის მსურველთა შორის შეირჩა. კონკურსი სამ ტურად ჩატარდა. პირველი და მეორე ტური - “მოსკოვის ცენტრალურ სამუსიკო სკოლაში”, ხოლო მესამე, დასკვნითი კონცერტი, მოსკოვის “მუსიკის სახლის” ე. სვეტლანოვის სახელობის დიდ საკონცერტო დარბაზში ჩატარდა.

საფორტეპიანო განყოფილებაში პირველი პრემია არ გაცემულა, ხოლო მეორე პრემია სალომე შორდანიამ 13 წლის მოსკოველ იულია ვანიუშინასთან გაიყო. წლებადე “შჩელკუნჩიკი” საქართველოდან მხოლოდ სალომე იყო მიწვეული და აღსანიშნავია ისიც, რომ საქართველოდან წინა წლებში წასული მოსწავლეებიდან იგი პირველი დაბრუნდა სამშობლოში ლაურეატის წოდებით ხელდამშვენებული.

გიორგი შორდანიამ: “ფინალურ კონცერტში კონკურსანტებს აკომპანიმენტს უკეთებდა ვ. სპივაკოვის ორკესტრი “მოსკოვის ვირტუოზები”, რომელსაც დირიჟორობდა მსოფლიოს ერთ-ერთი ცნობილი დირიჟორი საულუს სონდევცისი, რომელმაც შემდგომ ჩვენთან პირად საუბარში აღნიშნა: “დაკვრის დროს სალომეს დირიჟორთან კონტაქტირების განსაკუთრებული უნარი აქვს. მოგეხსენებათ, რომ კონკურსში მონაწილეობდნენ

ამერიკელი, კორეელი, გერმანელი, ბერძენი, ჩინელი, ყაზახი, ბელორუსი, და რუსი პიანისტები. საერთოდ კი, როგორც მუსიკოსმა, აუცილებლად უნდა აღვნიშნო კონკურსის თექვსმეტეფე მონაწილის კარგი ტექნიკური თუ ფსიქოლოგიური მომზადება. სალომე აღმოჩნდა ერთადერთი არა რუსი, რომელიც კონკურსის ფინალამდე გავიდა.” კონკურსზე მან შეასრულა: შუმანის “II რომანსი” და არენსკის “სიმინორული ეტიუდი”, ასევე შოპენის “ბრწყინვალე ვარიაციები” და ბახის “ფა-მინორული კონცერტი.”

რაც შეეხება პატარა პიანისტის ემოციურ დაძაბულობას, როგორც თვითონ გვითხრა, იგი მხოლოდ დაკვრის დაწყებამდე ნერვიულობს, მერე კი ყველაფერი ავიწყდება, რითაც ძალიან ჰგავს თავის სახელოვან ბაბუას და მამას. სალომე ამჯერად იმის გამოც ღელავდა, რომ თან არ ახლდა თავისი პედაგოგი ნატა ნაცვლიშვილი, რომელსაც თავის ყოველ წარმატებას უმადლის. წარმატებები კი, ასაკის მიუხედავად, სალომეს მართლაც რომ შთამბეჭდავი აქვს. მას უკვე არაერთი სოლო კონცერტი აქვს ჩატარებული და რამოდენიმე მნიშვნელოვანი პრემიის მფლობელია. როგორც სალომემ აღნიშნა, 2007 წელი მისთვის განსაკუთრებით წარმატებული გახლდათ: იგი აპრილში ჩატარებულ საქართველოს მუსიკოს შემსრულებელთა მე-4 ეროვნულ კონკურსზე, კონკურსგარეშე მონაწილე ბავშვთა შორის ერთ-ერთი გამარჯვებული გახდა და საჩვენებელ კონცერტში მონაწილეობა მიიღო, ხოლო მაისში ახალგაზრდა პიანისტთა თბილისის მე-3 საერთაშორისო კონკურსზე გაიმარჯვა და I პრემია დაიმსახურა. მაისშივე საერთაშორისო ფონდი “ახალი სახეების” (რუსეთი) მიერ ჩატარდა სრულიად საქალაქო მუსიკალური სკოლების მოსწავლეთა მოსმენა-კონკურსი, სადაც ასევე გამარჯვება მოიპოვა, გახდა ფონდის სტიპენდიანტი და ივლისში ორი კვირით მიწვეულ იქნა ქალაქ სუზდალის საზაფხულო სკოლაში.

პატარა სალომეს სულ მალე კვლავ ელის მოსკოვში წასვლა, პროფესორმა ხოხლოვმა იგი მიიწვია ბავშვთა სამუსიკო ფესტივალზე “Январские вечера”, რომელიც სახელწოდების შესაბამისად, იანვრის თვეში იმართება და ცნობილი “Декабрьские вечера” ერთგვარი ანალოგია პატარებისთვის, ხოლო 2008 წლის აპრილში, როგორც ზემოთ აღინიშნა, ვ. სპივაკოვის საქველმოქმედო ფონდის მიერ ორგანიზებულ ფესტივალზე “მოსკოვი ხვდება მეგობრებს.”

სალომეს მშობლები, ისევე როგორც მისი ბებიის და ბაბუა მუსიკოსები არიან:

დედა - ნინო ქაჯაია თბილისის ერთ-ერთი საშუალო სკოლის მუსიკის მასწავლებელია; მამა - გიორგი ცნობილი დირიჟორია, ამჟამად ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრში მოღვაწეობს.

ბებიის - ნანა ასკურავა ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელობის კონსერვატორიის პედაგოგი, ხოლო ბაბუა კი მსოფლიოში ცნობილი დირიჟორი ვახტანგ ჟორდანიას გახლდათ, რომელიც ორი წლის წინათ გარდაიცვალა ამერიკაში. მისი სახელობის საერთაშორისო სადირიჟორო კონკურსი დღემდე ყოველწლიურად იმართება ქ. ჩატანუგაში, ტენესი, აშშ.

სალომეს თავისი პირველი საგასტროლო მოგზაურობა ჯერ კიდევ 2 წლის წინ ჰქონდა უკრაინაში, როდესაც ვახტანგ ჟორდანიას ხსოვნისადმი მიძღვნილ კონცერტში მამასთან ერთად დაუკრა ქ. ხარკოვის სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად.

ჩვენთან საუბარში სალომემ აღნიშნა, რომ ძალიან დარდობს, რადგან ბაბუასთან დაკვრა ვერ მოასწრო. ჯერ კიდევ მეორე კლასელი სალომეს სოლო კონცერტის მოსმენის შემდეგ ბაბუას უწინასწარმეტყველია: პიანისტი გვეზრდება ოჯახში, რომელიც უთუოდ კარგი მუსიკოსი უნდა დადგესო.

ნინო საბელაშვილი

„ქართული ჯიშის, ნამდვილი ჯიშის, ვაზდა ქართველისა მის ვერ იცუიებს ვერაფერს. რისხსა არ ეყოფა“

გრიგოლ რობაქიძე

ჩვენ მართო „ერისიონი“ კი არ გვიყვარს, ამისიონიც გვიყვარს და იმისიონიც, მაგრამ ის რაც ჩვენია მაინც სხვანაირად გვეამაყება და გვეჩვენება. პოდა, ხანდახან იქნებ ისიც გვეჩვენება, რომ „რაც კარგები ვართ, ქართველები ვართ“. თუმცა, მე მეუჭვება ეს და მგონი ამაში „ერისიონის“ კონცერზე მოსული გერმანელი თუ არაგერმანელი უცხოელებიც დარწმუნდნენ. დაუკრეს „არწივების ასაფრენი“ და არც მოცეკვავეების გაჩერება იყო და აღარც კონცერტის დამსწრეთა ტაშის. სად იყავით, ღმერთი რომ გაგახარებთ, აქამდე? ლამის იყო გერმანიაში ქართველებმა საუკეთესო მოსამსახურეების სახელი გავითქვით. აქაც საუკეთესო, რა თქმა უნდა, მაგრამ სტატუსი, სტატუსად რომ არ ვარგა მასში საუკეთესობა ვის რად უნდა?

ეს ისე და ასეთი ცეცხლი, გრივალი თუ ვინც რა უნდა ის დაარქვას, მეუჭვება ძალიან ხშირად ენახოს გერმანული თეატრის სცენას მიუნხენში. ატყდა ცერების ტრიალი, ხმლების წკრიალი და ნაპერწკლების წვიმა გაცხელებული ლითონიდან და ქართველი მოცეკვავეების თვალებიდან. რასაც დამსწრეთა ჯერ შეშინებული, მერე გაოცებული და ბოლოს აღფრთოვანებად ქცეული ემოცია მოყვა. კონცერტის ბოლოს ჩვენი გერმანელი მეგობრები კითხულობდნენ, ყველა ქართველი მამაკაცი ასეთი ცეცხლოვანი და მოქნილია, ყველა ქართველი ქალი კი ასეთი ნაზი და ნარნარით მავალიო? ეს გენში გვაქვს და სხვანაირად არც გამოგვდისო, ამაყად ვპასუხობდით. ადრე ერთმა მოხუცმა და ქართულ

კულტურაში კარგად გათვითცნობიერებულმა გერმანელმა მითხრა, ევროპას ნამდვილად არ აწყენდა ისეთი კულტურით მონათვლა, როგორიც ქართველებს გაქეთო. დაეჯერება იმ კაცს ნამდვილად და ჩვენც ვიხდით ჩვენს ვალს კაცობრიობის წინაშე. ცეკვას ცეკვა უნდა და რასხა რომ ყოფნით, აი იმ ქართველებს მინდა შეგახვედროთ ჩვენს ფურცლებზე. ირაკლი სარალიძე, ოთარ (ოთო) ბაღდოშვილი, ბექა კაპანაძე და ეშზარ ბაშარაული, ეს მხოლოდ მცირე ნაწილია იმ ქართველებისა, ქართულ ფოლკლორს ხელის გულზე დადებულს რომ დაატარებენ მსოფლიოში. მათი ღვეიზი ასეთია: „ჩვენ თქვენი და ჩვენი სიამოვნებისთვის ვცეკავავთ და თქვენ რომ გახარებთ, ის გვიხარია“.

-რამდენად განსხვავებულია დემზადებით საზღვარგარეთ ცეკვისთვის? და თუ არის სხვაობა იმას შორის, საქართველოში ცეკვავთ თუ უცხოეთში?

- (ირაკლი) ცეკვის თვალსაზრისით სხვაობა არაა, სცენაზე ხარ და ცეკვავ. ერთი ისაა, რომ საქართველოში ყველა მოცეკვავე და მომღერალია, კრიტიკის თვალთ გიყურებენ და პასუხისმგებლობაც მეტია. ამიტომ, საზღვარგარეთ უფრო თავისუფლად ცეკვავ, ვიდრე შენს ქვეყანაში.

- მამინაც როცა ქართველები გიყურებენ?

- არასდროს არ ვფიქრობ იმაზე, რომ აქ კარგად ვიცეკვებ და იქ ცუდად, აკადემიური ანსამბლია და ვცეკავავთ. თუმცა საზღვარგარეთ რომ გვემის, რომ ქართველები მოდიან კოცერტზე, მთელ სულს და გულს ვდებთ მაშინ. ისედაც, მაგრამ

ქართველებისთვის ემოციურად მაინც სხვანაირად ვეშხადებით და ბოლომდე ვიხარავებით.

- და როცა ხედავთ, რომ თქვენ უცხოეთში მყოფ ქართველებს განსაკუთრებით ასიაშოვნეთ, რას გრძნობთ?

- ქართველებს რომ უხარიათ, ჩვენ ეს ძალიან გვიხარია. თქვენ რომ ისედაც მოგწონთ და გიყვართ ვიცით, მაგრამ გერმანიაში თუ ჩამოვდივართ გასტროლებზე, გვინდა, რომ ამ ხალხს მოვწონოთ. მაყურებელი აქ ძალიან კარგი იყო, ტაში და მუხტი მოდიოდა. მე როცა გავცემ ენერჯიას, მაყურებლის მხრიდანაც მინდა მივიღო და ეს იყო აქ.

- ყოველთვის ხართ ცეკვის განწყობაზე?

- არა, მაგრამ არის საკონცერტო განწყობა. საკეცკაო და საკონცერტო განწყობა განსხვავდება ერთმანეთისგან. რეპეტიციაზე ერთ დეტალზე საათები ვვარჯიშობთ და ამიტომ ცოტა დამღლელია. კონცერტის დროს ყველაფერი მოწესრიგებულია და ეს სხვა განწყობას ქმნის. ამიტომ კონცერტზე ცეკვა კიდევ სხვა რამეა.

- კიდევ არის რამე განსაკუთრებული, რის გამოც ზოგჯერ უფრო კარგად ცეკვავთ?

- ცოცხალი ადამიანი ყოველთვის ერთნაირად ვერ იცეკვებს, ხან კარგად ვცეკვავთ და ხან ნაკლებად კარგად, მაგრამ, კონცერტს ბევრი გოგო როცა ესწრება მიხარია. ამ დროს უფრო მაგრად თუ არ ვცეკვავ, უფრო მაგრად ვიპრანჭები მაინც.

- რას ნიშნავს ცეკვა თქვენთვის?

- კი ვცეკვავ, მაგრამ ამის გარდა სხვა ცხოვრებითაც ხომ ვცხოვრობ? არის კიდევ რაღაც, რაზეც ფიქრობ ან გაწუხებს. როცა ვცეკვავ, არაუბნ და არაფერი არ მახსოვს და არ მაწუხებს. ყველაფერი მავიწყდება და ვცეკვავ.

- მაშინ რაღა გინდა გიყვარს, გამოგდის და პრობლემებს გაუიწყებს. ადექი და შენც სულ იცეკვე.

- გამორიცხულია ყოველდღე ერთნაირად ალაპარაკდები ცეკვადე, მაგალითად ზამთარში, ძალიან მეხარება ადგომა და რეპეტიციაზე წასვლა, ხან ვიღლები ამდენი კონცერტით, მაგრამ ერთი დღეც რომ არ ვიცეკვო, უკვე მენატრება.

- თუ არ იცეკვებდი რას გააკეთებდი?

- კარგი მაყურებელი ვიქნებოდი. კარგი მაყურებელიც ისევე მნიშვნელოვანია, როგორც კარგი მოცეკვავე. ჩვენ მაყურებლის გარეშე არაფერი ვართ. ჩვენ ვცეკვავთ ჩვენი და თქვენი სიაშოვნებისთვის, ბუნებრივია, ჯერ მე უნდა მსიაშოვნებდეს, რომ სხვას ვასიაშვნო. მაგრამ თუ მაყურებელი არ გყავს, აღარც შენ გსიაშოვნებს.

- ოთო შენთვის რა არის ცეკვა?

- ყველაფერი.

- რას გრძნობ როცა ცეკვავ?

- ვერაფერს. მე ვცხოვრობ იმით რომ ვცეკვავ.

- ყველაზე დიდი სიაშოვნებით რას ცეკვავთ?

- დიდი სიაშოვნებით ვცეკვავ ყველაფერს და ყველა ცეკვას დიდ პატივს ვცემ, მაგრამ განსაკუთრებით აჭარული მიყვარს.

- (ირაკლი) აჭარული და მთიულური.

- როდის და როგორ გადაწყვიტეთ რომ გეცეკვათ?

- (ირაკლი) ჩემს ოჯახში ტრადიციანა ცეკვა და სიმღერა. ბებია მღერის, მამა ანსამბლში მღეროდა, ახლა ანსამბლის გარეშე მღერის. ჩვენც, ბავშვები რომ ვიყავით, გვასწავლიდნენ და ვმღეროდით. ცეკვითაც სამივე ძმა ვცეკვავდით. ბოლომდე მე შემოვრჩი.

- (ოთო) 6 წლიდან ვცეკვავ, მშობლები მოცეკვავეები არიან, ძმა მუსიკოსი. სხვა პროფესიაზე არც მე მიფიქრია. ჩავთვალე, რომ ამაზე უკეთესს ვერაფერს გავაკეთებდი. ჩავაბარე კულტურის ინსტიტუტში, ქორეოგრაფიის ფაკულტეტზე, და ჩემი პროფესიაც ეს გახდა. ორი წელია „ერისიონში“ ვარ, მანამდე „როკვაში“ ვცეკვავდი და კიდევ დიდი ხანი ვაპირებ ვიცეკვო.

- რას გააკეთებთ როცა აღარ იცეკვებთ?

- ჩემს ემოციას და ცოდნას სხვებს გადავცემ, რომ ისინი ჩვენზე უკეთესები იყონ. ჩვენი ქვეყნისთვის ასე ჯობია. პრინციპში, ამის კეთება უკვე დაუიწყეთ, იმით, რომ ბავშვებს ვამეცადინებთ.

- რას გააკეთებდი თუ არ იცეკვებდი?

- ვერ ვიტყვი, რომ ცეკვის გარდა სხვა რამეს გავაკეთებდი. ჩანაცველებით ამ გადმოსახედიდან ვერაფერი ვერ ჩაანაცვლებს ჩემთვის ცეკვას. ვიცეკვებდი.

- კიდევ რა გიყვართ?

- (ირაკლი) დროს ტარება მიყვარს ძალიან, მაგრამ დროს ტარება ისეთი, სადაც ქართული ცეკვა და სიმღერა გამოიყენება.

- რამე განსაკუთრებული გრძნობა გაქვთ, რომ

ქართულ ცეკვას ცეკვათ და როგორია ეს გრძნობა?

- (ირაკლი) როგორია და ამაყი ვარ, რომ ჩემი ქვეყნის საქმეს ვაკეთებ და იმას, რაც ასე ძალიან მიყვარს. ამასთან ერთად, ჩვენი ხალხი აფასებს ამ საქმიანობას. საქართველოში ცეკვაზე და სიმღერაზე მეტად არაფერს აფასებენ.

- (ოთო) თვითოეულ ქართულ ცეკვაში არის აღწერილი ქართველი ხალხის ცხოვრება, შენ ყველა ამას და ხალხი ისმენს, ამაზე უკეთესი რა უნდა გააკეთო?

- (ირაკლი) კიდევ ის, რომ შეამაყება ქართველი ვარ და ქართული ჩოხა მაცვია. მართალია, სულ ჩოხით არ დავდივარ, მაგრამ შეიძლება ითქვას, რომ ჩემ ცხოვრებაში უფრო მეტი ჩოხა და ახალუხი მაცვია ვიდრე ჯინსი.

- რა შეგრძნებაა ჩოხაში ყოფნა?

- (ირაკლი) როცა ჩოხა გაცვია უფრო კეკლუცი ხარ, შეუპოვარი და დარბაისელი.

- ჩოხაში რომ დარბაისლები ხართ გასაგებია, მაგრამ ზოგადად თუ მოახდინა თქვენი ხასიათის და ქცევის ჩამოყალიბებაზე გავლენა ჩოხამ?

- (ირაკლი) ვთვლი, რომ ძალიან დიდი გავლენა მოახდინა. თუნდაც სიარული რომ ავიღოთ, როცა ჩოხაში იხრდები, რაც არ უნდა „კაპიშონიანში“ ჩაიცვა მოჩაჩული ვერ გაივლი და „ისეც“ ვერ მოვიქცევი. მე ამით ვცხოვრობ, ასე ზის ჩემში. დილა ამითი იწყება და ამით მთავრდება. ჩოხა ჩემია უკვე და მარტო მაშინ კი არ მაცვია, როცა მაცვია, სულ მაცვია და მეცმება.

- ოთო რას გვეტყობა?

- (ირაკლი არ აცდის) მე როცა მაცვია აჭარულის ფორმა ამასაც აცვია აჭარულის ფორმა, მე როცა

მაცვია მთიულური ამასაც აცვია მთიულური, მე თუ მაცვია ჯინსი ამასაც აცვია ჯინსი, ასე რომ ოთოსთანაც ზუსტად ასე უნდა იყოს.

- როგორია დღეს ქართული ფოლკლორისადმი დამოკიდებულება საქართველოში?

- (ირაკლი) საქართველოში უამრავი ბავშვი დადის ცეკვაზე და სიმღერაზე. ეს იმას ნიშნავს, რომ არ გადავშენდებით და კიდევ იმას, რომ ქართულ ცეკვას და სიმღერას ქართველები არ დაივიწყებენ.

ბექა და ემზარი აერობორტში მოვიხელთე და უფრო წინასამგზავრო განწყობით დავინტერესდი.

- რა მოგონებები მიგაქვთ მიუნხენიდან?

- (ბექა) მოგონებაში ბევრი რამე დამრჩა, მეგობრები გავიჩინეთ, ამხელა ქვეყანაში ის საქმე გავაკეთეთ, რისთვისაც მოვდიოდით და მგონი კარგადაც. ის ხელოვნება ვაჩვენეთ გერმანელებს, რითაც ასეთი ამაყები ვართ.

- რა ემოციით ტოვებთ გერმანიას?

- ამას საქართველოში უკეთესად გავიაზრებთ. თვითონ კონცერტები, სხვა კონცერტებისგან ბევრად განსხვავებული არ ყოფილა, მაგრამ ემოციურად ძალიან დატვირთული იყო. რასაც ვაძლევდით მაყურებლებს ორმაგად ვიღებდით უკან.

- ანუ, თვლი, რომ გერმანულ მაყურებლამდე ისევე კარგად მივიდა თქვენი ცეკვა, როგორც ქართველამდე?

- ქართველი რომ ამას გაიგებს, ისე სხვა ვერ გაიგებს. შეიძლება სხვა გააკვიროვ, მოაწონო და დააინტერესო ამით. ეს იყო ჩვენი მიზანიც და მგონი შევასრულეთ.

- შენ რას გრძნობ გამგზავრების წინ?

- (ემზარი) მიხარია, რომ ორი კვირის შემდეგ საქართველოში ვბრუნდები, მაგრამ თან არ მინდა წასვლა. ყველაფერი რაღაც ძალიან ლამაზი და კარგი იყო. მიუნხენი და ეს კონცერტები დიდ მოგონებად დარჩება ჩემთვის და არასოდეს დამავიწყდება. მიუხედავად იმისა, რომ მცირე შემადგენლობით ვიყავით და სცენაც პატარა იყო, საბოლოო ჯამში ყველაფერმა კარგად ჩაიარა. მე სხვა კონცერტებზე არ მახსოვს, რომ ასე ხშირად მოეთხოვოთ ცეკვის გამეორება.

- კიდევ რა დაგრჩა კარგად მეხსიერებაში?

- ალიანს არენა და ლამაზი მოგონებები.

თინათინ ჩითინაშვილი

ცხე

„The Shin“ მიუნხენში

ზაზამიმინოშვილი (გიტარა, ფანდური), ზურაბ გაგნიძე (ელექტრონული და აკუსტიკური ბასი, ვოკალი), მამუკა ლაღანიძე (ვოკალი, პერკუსია), ფანდური სახელად „ბებო“ (მქონდა პატივი საკუთარი ხელით ჩამებრძანებინა, მისთვის საპატიოდ გამოყოფილ მანქანის უკანა სავარძელში), ელექტრო გიტარა, დასარტყამი ინსტრუმენტი, სამხმადანი ქართული სიმღერა, ბევრი გრძნობა, დიდი სიყვარული და ცოტაც ჯაზი. სულ ესაა, რითაც ჯგუფმა „The Shin“ გერმანია და არა მარტო გერმანია მოაჯადოვა. მუსიკა, რომელიც ასე მონატრებულ შინ ყოფნის შეგრძნებას გიბრუნებს. რომ არ გეცეკვებოდეს, აგაცეკვებს, რომ არ გემღერებოდეს, აგამღერებს და ქართული სულ რომ არ იცოდე, მაინც მიხვდები, რომ ყველა სიმღერის აზრი და სუნთქვა სიყვარულია. ცოტა გაიკვირვებს გერმანელებმა ეს ქართველები სულ ასე სიყვარულზე როგორ მღერითო? ხოლო-თქო, ჩვენ ვუთხარით, თქვენ ჩვენთან, შინ უნდა ნახოთო. დაიჯერეს. ეს შინი თუ ამას შერება ის შინი რაღას იზამსო. არაერთ ჯაზ ფესტივალზე გამარჯვებულ ჯგუფს, კიდევ ერთი გამარჯვება, მიუნხენში 17 თებერვალს ზედა წილად, ამჯერად ჯილდო, მხოლოდ ტაში და აღფრთვანების შეძახილები იყო. კარგად მოფიქრებული იმპროვიზაცია, გულწრფელი შესრულება, ხმიდან და საკრავი ინსტრუმენტებიდან წამოსული სიტბო, ესაა რაც განსაკუთრებით ხიბლავს მსმენელს. ზუსტად ის რაც ასე აკლია, უცხოეთში მყოფ ქართველს და რასაც იგი შინ მიჰყავს. „იყო არ იყო, იყო არ იყო... მრავალჯამიეროოო... დილა ვოდილა და... ჰარნა ნინა ნინაო...“ ტექსტი ესაა, შესრულება... ვრცელი თემა და მხოლოდ პროფესიონალი გეტყვით ზუსტად რას აკეთებენ ჯგუფის წევრები ამ დროს. ჩვენ, რიგითი მსმენელები ყველა ერთად და ერთნაირად მიყვართ საქართველოში, თბილ კერას გვახუტებს და კვლავაც შინ დაბრუნებას გვპირდება.

თინათინ ჩითინაშვილი

„qarTul i“ eZebS JUrnaL Tan TanamSroml obis msurvel ebs.presaSi muSaobis gamocdiL eba sasurvel ia, Tumca ara aucil ebel i.TanamSroml oba xorciel deba sazogadoebr iv sawyi sebze.
 dainteresebul pi rebs gTxovT dagvi kavSi rdeT el . fosti T mi samarTze:
 qartuli@satvistomo.de

„დავით გურამიშვილი“ პირველი ქართული მხატვრული ფილმია, რომელიც საზღვარგარეთ გავიდა. ცნობილი რეჟისორი ნიკოლოზ სანიშვილი ამ შესანიშნავ სურათს ომის წლებში იღებდა, ლენინგრადის (სანკტ-პეტერბურგის) ბლოკადის მოხსნის შემდეგ. ლეგენდარულმა მსახიობმა, ქალბატონმა დოდო ჭიჭინაძემ ამ ფილმში დავით გურამიშვილის სატრფოს – ქეთევანის როლი შეასრულა. ეს იყო მისი დებიუტი ქართულ კინოში.

- ეს იყო პირველი ქართული ფილმი, რომელიც საბჭოთა კავშირიდან საზღვარგარეთ გაიტანეს. უდიდესი წარმატება ხვდა წილად. ურთულეს პერიოდში ვიღებდით, ომის დროს, ლენინგრადის (ახლანდელი სანკტ-პეტერბურგის) ბლოკადა ახალი მოხსნილი იყო. აქედან თვითმფრინავით ჩვედით, ეს, რა თქმა უნდა, სარისკო იყო, საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე ხომ ომი მძვინვარებდა. ფილმის გადაღებისთვის გამოყოფილი იყო ცხრა მილიონი მანეთი. საჭირო იყო რთული და მდიდრული დეკორაციების გაკეთება, იმ დარბაზის

მოწყობა, სადაც რუსეთის მეფეს უნდა მიეღო საქართველოდან ჩასული სტუმრები, მეფე ვახტანგ VI. ომის დროს დიდ სირთულეს წარმოადგენდა ლურსმნების, საღებავების, საერთოდ, დეკორაციების შოვნა. როგორც იქნა, მოიპოვეს ეს ყველაფერი. საქართველოს კინემატოგრაფიის ერთ-ერთმა მესვეურმა, გამოცდილმა ოპერატორმა ფელდმანმა და რეჟისორმა ნიკოლოზ სანიშვილმა ერმიტაჟის მაშინდელ დირექტორს იოსებ ორბელს (ორბელიანს) მიაშურეს. სწორედ იქ უნდა გადაღებულიყო ანა დედოფლის მიერ ვახტანგ VI-ის მიღების სცენა. შეწუხდა დირექტორი: როგორ მოახერხებთ გადაღებას, დარბაზებში მინები ჩამსხვრეულია, იატაკი ტალახისა და წვიმიან დაზიანებული. გადამღები ჯგუფი დაჰპირდა ერმიტაჟის ჩამსხვრეული მინების აღდგენას, დარბაზების გარემონტებას, ფილმის დირექტორს, ტარასი მახარაძეს, ვიღაც ქართველმა, გვარად ბერიძემ აჩუქა უამრავი მინა (ურალიდან ჩამოუტანეს). აი, ეს მინები ჩასვეს ერმიტაჟის შენობის ფანჯრებში.

ფილმის წიგნი: ქალისთვის მიყენია, მგონი ბავშვისთვის არა!

უნდა აღინიშნოს სტალინის მხარდაჭერა ამ ფილმის გადაღების პროცესში. აბა, ომის დროს ლენინგრადში გადაღებების დაწყებას როგორ გავებდავდით!? თანაც, სტალინმა კარგად იცოდა დავით გურამიშვილის მნიშვნელობა საქართველოს ისტორიასა თუ ლიტერატურაში. თამადად ვიტყვი, შოთა რუსთაველის შემდეგ საქართველოს არ ჰყოლია ასეთი დიდი პოეტი.

ფილმში სრულიად შემთხვევით მიმიწვიეს. სრულიად ახალგაზრდა ვიყავი, 19 წლის. რეჟისორ ნიკოლოზ სანიშვილის დედას ქუჩაში შემთხვევით ვუნახივარ, უკან გამომყოლია, გაუგია მისამართი და სახლში მისულს შვილისთვის უთქვამს, გურამიშვილის სატრფოს როლისთვის მსახიობს რომ ეძებთ, ქუჩაში ისეთი კარგი გოგო ვნახე, აი მისამართი, წადით და თქვენც მოინახულეთო. ასე მიმიწვიეს ამ ფილმში ნიკოლოზ სანიშვილმა და იოსებ თუმანიშვილმა. გიორგი შავგულიძე უკვე დანიშნული იყო მთავარ როლზე. ის იყო უდიდესი მასშტაბების მქონე მსახიობი, შეემლო როგორც ტრაგიკული, ისე კომიკური როლების თამაში. ჩვენ პირველად სწორედ

ამ ფილმში შევხვდით ერთმანეთს. ერთ ეპიზოდში ჩემთვის უნდა ეკოცნა. მოიტანდა ახლოს ჩემს სახესთან თავს და აუტყდებოდა სიცილი. კაცო, ქალისთვის არ გიკოცნია! - უკვირდა რეჟისორს. - ქალისთვის როგორ არ მიკოცნია, მაგრამ ბჟღარტისთვის - არაო - იცინოდა. ბოლოს ეს ეპიზოდი ისე გადაიდგეს ვითომ მკოცნის და თავით ეფარება ეკრანს. ასე დავრჩი მისთვის ბოლომდე ბავშვად. შემდეგ წლების მანძილზე გიორგი ჩემი პარტნიორი იყო სცენაზე. იყო უბრწყინვალესი პიროვნება, საოცრად კეთილი, დარდიმანდი, ყველანაირად შემკული ვაჟკაცი - გარეგნობითაც და სულიერებითაც. მის ოჯახთან ვმეგობრობდი - მის მეუღლესთან - ლიზიკო ვანნაძესთან. გიორგი შავგულიძის გარდაცვალება საშინელება იყო ყველასთვის. თეატრში მოიტანეს ამბავი - გიორგი შავგულიძეს მანქანა დაეჯახა, დაიღუპაო. მთელი დარბაზი ღრიალებდა, ხმამაღლა მოთქვამდა. გიორგი ყველას უყვარდა, ინტელიგენციასაც და უბრალო ხალხსაც. რაღაც სხვანაირი იყო. ამ ტრაგედიის შემდეგ ათასი ჭორი აგორდა - ნასვამი იყოო, გზაზე ვერ გადავიდაო

და ა.შ. მაგრამ ის კი ვიცი, მძლოლი, ვინც ის ტროლეიბუსი დააჯახა, საშინლად განიცდიდა ამ შემთხვევას, ტიროდა. ჩემს ცხოვრებაში ასეთი დაკრძალვა არ მინახავს. ზღვა ხალხი იყო, თქვენ წარმოიდგინეთ, ქურთებიც კი მოვიდნენ, სხვა ერის შვილები. ამ ფილმში ბრწყინვალე არტისტები მონაწილეობენ - ალექსანდრე მიაჩე, შალვა ღამბაშიძე, გიორგი დავითაშვილი და სხვები. ბატონი ალექსანდრე პიროვნება იყო, განათლებული. საერთოდ, ამ თაობის მსახიობები გამოირჩეოდნენ წიგნიერებით, ფართო განათლებით, კულტურით. რომელი ერთი ჩამოუთვალო - ისინი დიდი ქართველები იყვნენ. "დავით გურამიშვილში" როდესაც გადამიღეს, გაეცანი ისტორიას, ჩვენს იმდროინდელ ყოფას. ახლა საყვედურით წერენ - რუსეთს როგორ შევუერთდით, რატომ გადადგა ერეკლე ეს ნაბიჯი და ა.შ. ერეკლე რომ არ ყოფილიყო და საქართველო რუსეთს რომ არ შეერთებოდა, დღეს ქართველი სამეფარი იქნებოდა. მაგლობის მაგივრად, აქეთ საყვედურობენ ყველას, ვისაც კი მისწვდებიან. ილიას რომ ერი მოკლავს, ამასვე სამარცხვინო რა უნდა იყოს!?

იცით, ილია ჭავჭავაძემ რა გააკეთა! - ლეკებს გზები ჩაუკეტა, კახეთში რომ არ გაბატონებულყვნენ, ჩაასახლა იქ იმერლები... ემდურებიან ერეკლეს, მოკლეს ილია, ლაფში სვრიან სტალინის სახელს იმ კაცის სახელს, რომელმაც დიდი წვლილი შეიტანა საქართველოსა და რუსეთის ეკლესიებს შორის ურთიერთობის აღდგენაში. სულ ბავშვი ვიყავი, როდესაც სიმონ ჩიქოვანის ცოლმა წამიყვანა მცხეთაში და დავესწარი კალისტრატე ცინცაძის აღსაყდრებას.

ორი ფილმი, რითაც შეიძლება რუსეთთან კეთილმეზობლობის აქდგენა, ეს არის - „დავით გურამიშვილი“ და „ჯარისკაცის მამა“. მართალია, რუსეთის იმპერია იპყრობდა მეზობელ მიწებს - შამილის ისტორია მახსენდება - დამარცხებული შამილი პეტერბურგში მიჰყავდათ. ორი კვირის მგზავრობის შემდეგ გადაღლილმა რუს გენერალს ჰკითხა - ბატონო გენერალო, ბოლოს და ბოლოს, როდის ჩავალთ პეტერბურგში? გენერალს

უპასუხია - იმამ, ერთ კვირაში პეტერბურგში ვიქნებითო. გადიმება შამილს: - იმპერატორს გადაეცით, ამხელა მიწების პატრონს ჩემი ორმოცდაათი აული რად უნდოდაო...

ქეთევან ხამიცაშვილი

გოდებადი ჩახელის სსოვნას

მეც დავწერე.
 თქვენზე.
 ერთ დღეს ციდან თქროსვერი სოძალდი
 მოგვინდა. თქვენ ვაგებენდათ, რომ ამ
 სოძალდს უნდა წაწყლოდით, ჩაჯექით და
 წახვედით ცაში...
 მე დავწერე...
 დავწერე, როგორი დიდი ყავი იყო გოდებადი
 ჩახელი.
 დავწერე, რომ ჭოლოს მას ძალიან უყვარდა...
 ცუდად იყო...
 დავწერე, რომ ცოცხალი გოდებადი ჩახელი
 ყულისთვის საძინისცმოდ მიაცოვო!
 დიას!
 იმასაც დავწერე, რომ ერთ-ერთ ცნობილ
 ჭიჭნესძენს მასთან დახმარებისთვის
 მისული გოდებადი ჩახელისთვის
 "ლუიზიანისეული წამსული" "შეხსენებია"
 და...
 დაწერე, ალბათ, ის ჭიჭნესძენიც
 მიწმძანდებოდა...
 დიას!
 დაწერე, ალბათ, მთელი საქართველო მივა...
 ყულისთვის საძინისცმოდანაც მივლენ და
 დაიცირობენ...
 ჭიჭნესძენი უნამუსოც მივა იქ.
 იმათაც მოყვარდათ გოდებადი ჩახელი და
 იმიცოდ!
 მე დავწერე.
 დავწერე, რომ გოდებადი ჩახელია ადამიანთა
 სეკლა სულში დაიციო და ასე შეიქმნა
 "ადამიანთა სეკლა..."
 დავწერე...
 დავწერე, რომ... ყითხვაზე "რაცოდ ციხის
 ადამიანთა" - დღეს ყველა ერთ ზანსხს
 სეკლს...
 დავწერე, რომ ადამიანებს დღეს გოდებადი
 ჩახელი უცირობათ...
 უცირობათ და ციხიან!
 დავწერე...
 დავწერე, რომ საქართველოს გოდებადი
 ჩახელი მოყვარდა!
 დავწერე, რომ ის ცაში წავიდა...
 აძალდა!
 დავწერე, რომ ჩვენ ყველანი ის ზანსა
 მსეკლსი ჭიჭნესძენი ვართ, იმიცოდ რომ
 მოყვარულს მონადირეებმა...
 დავწერე...
 და სძაძალდა ვიყვარებ მეც: "ადამიანთა
 ჩიხი იმიცოდ!"
 დავწერე...
 დავწერე, რომ "სამთხის ვეზიცები"
 ვაგვინდნენ ყველა...
 დავწერე, რომ დღეს მთელი საქართველო
 ელოვობს!!!
 დავწერე, რომ...
 * * *
 დავწერე, რომ ჭიჭნესძენი ვარ...
 მე გოდებადი ჩახელთან ვქვევობობდი! და
 აძიციოდ!
 დავწერე, რომ...
 ერთ დღეს ციდან თქროსვერი სოძალდი
 მოგვინდა. მას ვაგებენდა, რომ ამ
 სოძალდს უნდა წაწყლოდა, ჩაჯდა და
 წავიდა ცაში...
 დავწერე, რომ ის ცაში წავიდა... აძალდა!
 ვითრე მამაცაძვილი

ვიცოდდი, აუცილებლად იქნებოდა აღდგომა!

გოდირბი ჩოხელი

აი, ახლა ამ მოთხრობის წერასაც ძია საშა მამბეღინებს, იგი სულეთის ქვეყნიდან გამომყურებს და თითქოს მაქვზებს:

- დაწერე! დაწერე!

მანამდე კი, სანამ ძია საშა გახდებოდა ჩემთვის, ბატონი საშა იყო, ყველასათვის მკაცრი და წესრიგის მოყვარე ბატონი საშა, რუსთაველის პროსპექტზე მდებარე, შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის სასწავლო ნაწილის გამგე, რომელმაც სულ ზეპირად იცოდა, რომელ ჯგუფში რამდენი სტუდენტი ვიყავით და ვინ როდის, რამდენი წუთით დაუგვიანეთ ამა თუ იმ ლექციაზე. დაირეკებოდა თუ არა ლექციის დაწყების ზარი, ბატონი საშა შემოვივლიდა ინსტიტუტს, ყველა აუდიტორიის კარს შეაღებდა, კარში გაჩერდებოდა და დაითვლიდა: ერთი, ორი, სამი... სად არის მეშვიდე? სად არის მერვე? და ა.შ., იმის მიხედვით, რამდენი სტუდენტი ვაკლდით ლექციას. მე რაკი მთიდან ვიყავი ჩამოსული, მეცხვარეს მეძახდა. ხშირად მაგვიან-

დებოდა, განსაკუთრებით პირველ ლექციაზე და ბევრჯერ მიმისწრია იმ დროს, როცა ჩემი მისამართით ხმამაღლა ყვიროდა ბატონი საშა:

- სად არის მერვე? მე თქვენ გეკითხებით, სად არის მეცხვარე?

- მოვა პატივცემულო, ხომ იცით, შორს ცხოვრობს, - იმხანად ნათესავთან ვცხოვრობდი ლოტკინის გორაზე.

- აგე, აგე მოვიდა, - ეუბნებოდნენ ჩემი თანაკურსელები და მეც დანაშაულში დაჭერილი, თავჩაღუნული ვჩერდებოდი კართან.

- რატომ აგვიანებ, ჰა! - მერამდენედ მიყვიროდა ბატონი საშა.

- ავტობუსს დააგვიანდა, ბატონო საშა და მეც ვეღარ მოვედი დროზე.

- ავტობუსი არ ვიცი მე, ავტობუსი არ სწავლობს ამ ინსტიტუტში და რა ჩემი საქმეა, სად დააგვიანდა, შენ რატომ აგვიანებ, შენ, შე მეცხვარე შენა, რას მოეთხოვრდი მთიდან, თუ ინსტიტუტში დროზე მოსვლა არ შეგიძლია, ყოფილიყავი ცხვარში.

- მაპატიეთ, პატივცემულო, მეტს აღარ დაგავიანებ.

- დააგვიანებ და დაემშვიდობე, მოგიხსნი სტიპენდიას! - მემუქრებოდა ბატონი საშა. მაშინ სტუდენტისათვის სტიპენდია, განსაკუთრებით რაიონებიდან ჩამოსულთათვის, ყოფნა-არყოფნის ტოლფასი იყო და ყველა ვცდილობდით, როგორმე არ დაგვეგვიანა, რომ ბატონ საშას თავისი მუქარა მართლა არ შეესრულებინა. მახსოვს, ერთხელ ერთ ქუთაისელს როგორ დაემუქრა:

- ქუთეისი, მოგიხსნი სტიპენდიას!

- არ მაქვს, პატივცემულო! - ნიშნისმოგებით და ღიმილით შეეპასუხა ქუთაისელი.

- დაგინიშნავ და მოგიხსნი! - თავისი პრინციპიდან არ გადაუხვია ბატონმა საშამ და რაც შეჰპირდა, მართლა შეასრულა.

ქუთაისელმა ბატონი საშასათვის სამაგიეროს გადახდა მონიდრომა და თავისი თანაკურსელი აიყოლია. ბუტაფორიული საამქროდან თავისი სპექტაკლისათვის გამზადებული კუბო, სასახლეს რომ ეძახიან (ზოგისთვის მართლა რომ სასახლეა და ზოგისთვის მართლა კუბო) თავიანთ აუდიტორიაში შეიტანეს, შიგ ქუთაისელი სტუდენტი ჩაწვა, გულზე ხელები დაიკრიფა და ასე დაელოდნენ ლექციის დაწყებას.

დაირეკა ზარი, იმათ აუდიტორიის კარი ჩვეულებისამებრ შეადო ბატონმა სამამ, დაითვალა სტუდენტები და იკითხა:

- სადაა, ქუთისი?
- მოკვდა, პატოცემულო! - ტირილი მორთეს ქუთისის თანაკურსელებმა.

ბატონი სამა შეცბა:

- როდის?! როგორ?! რა დემართა?! - კითხულობდა შემფოთებული.

- ლალიძის წყლის დასალევად იყო შესვენებაზე გადასული, რუსთაველის პროსპექტი გადმოირბინა და მანქანამ დაარტყა. იქვე დალია სული და ეს-ესაა ჩავსვენეთ - ფარდის უკან სასახლში ჩასვენებული ქუთისი აჩვენეს სტუდენტებმა და ერთხანს ტირილი შეწყვიტეს; ყველას აინტერესებდა შემდეგი სცენა. ბატონი სამა თავზე დაადგა ქუთისის და ეჭვით მიმოიხედა. მერე დაბალ ხმაზე წამოიწყო:

- ქუთისი!

ქუთისი წვეს, არ ინძრევა, არც სუნთქავს, გულზე ხელები აქვს დაკრეფილი.

- ქუთისი, ადექი ზეზე! - ცოტა ხმას აუწია ბატონმა სამამ. ქუთისმა უფრო შეიკრა სუნთქვა.

- ქუთისი ადექი ზეზე! - ქუთისი არ ინძრევა.

- ქუთისი, ადექი თორემ ისევ დაგინიშნავ და ისევ მოგიხსნი სტიპენდიას.

ქუთისი არ ჩუქუნებს.

ბატონმა სამამ ჩაიმუხლა, სასახლეში მწოლიარეს გულზე ყური დაადო, ჯერ თავზეწამოდგარ სტუდენტებს ახედა, მეტე ქუთისის ყურში უჩურჩულა:

- ადექი, შე ღვთის უბედურო, თორემ ემანდ მართლა არ გაიგულო და მერე მე კი არა, ღმერთიც ვეღარ დაგინიშნავს სტიპენდიას.

„მკვდარზე სასწრაფოდ წამოხტა ფეხზე.

ბატონი სამა მშვიდად გავიდა აუდიტორიიდან. იგი ჩია ტანის კაცი იყო, ასაკი არ ეტყობოდა, მე მგონი, თეატრალური ინსტიტუტის დაარსების დღიდან აქ იყო და მთელი ამ ხნის მანძილზე რუსთაველის პროსპექტზე მოსეირნე ხალხი ხშირად გაკვირვებულნი უყურებდნენ, სასტუმრო „თბილისის“ ქვეშ მდებარე სახინკლედან როგორ ფაცხაფუცხით მიჰყავდა ქუჩაზე გოლიათები: ხან ბატონი დოდო აბაშიძე, ხან ზურა ქაფიანიძე და რა ვიცი, სავსე იყო გოლიათებით ინსტიტუტი. ვინც არ იცოდა, ვინ იყო ბატონი სამა, გაკვირვებული იყო ამ სანახაობით, ვერაფერი გაგოთ, რატომ ეშინოდათ ამ გოლიათებს ასეთი ჩია ტანის კაცისა, მაგრამ ათეული წლების მანძილზე მეორედებოდა ასეთი სცენები და ბევრმა უკვე იცოდა, რაც ხდებოდა.

ერთხელ, ის-ის იყო გავცდი ოპერის შენობას, რომ ჩემი თანაკურსელი, კარგად მოსული, თეძობიანი გოგო წამომეწია, შეშინებულმა ხელკავი გამომდლო და წამჩურჩულა: ჩქარა, ზარი უკვე დაირეკა, სამა

მოგვლევს უკან.

ფეხს აუჩქარეთ.

უკნიდან გვესმის ბატონი სამას კომენტარები:

- მეცხვარე, ისევ დააგვიანე, არა?

- არ მიიხედო, ვითომ ვერ ვხედავთ, - წამჩურჩულა გოგომ.

- ვითომ არ ესმით. ეს კიდე, ნახე, ნახე, როგორ მიაქანავენს! - გვეწევა ბატონი სამა. ჩემი თანაკურსელი აღმფოთებული სახით მიუბრუნდა და წინ გაუჩქარდა.

- ჩანთას, გოგო, ჩანთას, - დაუყვავა ბატონმა სამამ და მერე სამივემ ერთად აუჩქარეთ ნაბიჯს.

იმ დღეს გადავრჩი, რომ სტიპენდია არ მომიხსნა, მაგრამ ერთი კვირის მერე, ისევ ოპერის თეატრთან მომესმა ჩვენი ინსტიტუტიდან ზარის ხმა.

- მეცხვარე ისევ არ იმლი დაგვიანებას, არა?!

- უკნიდან ბატონი სამას ხმა გავიგონე.

მივიხედე. მართლა ისაა. რა ვიცი, ამ ბოლო დროს თვითონ რატომ აგვიანებს. ეტყობა ავადა და მაინც დადის სამსახურში, თავს არ უტყდება. ელდონაცემი გავიქეცი ინსტიტუტისაკენ. ძირს არ ვიხედები, მეშინია, არ დამეწიოს და აუდიტორიაში მინდა დავხვდე შემოწმების დროს. ის-ის იყო, მივალწიე ინსტიტუტის შესასვლელს, რომ უცებ ასფალტი ჩაინგრა და მიწაში ჩავვარდი. ეტყობა, ამ ადგილას გამდინარე წყლებია და რუსთაველის თეატრის შენობაც, რომელიც ჩვენს ინსტიტუტს ეკვრის, იმან დააზიანა. ცოტა ხნით გონება დაგვარგე, მერე ბატონი სამას ხმა შემომესმა:

- მეცხვარე!

ავიხედე: ქვევრის პიროვით პირმორღვეულ ასფალტს ზემოთ ბატონი სამა ჩამომჩერებია:

- რა გინდა მანდ?! მიწის ზემოთ არ გვეო გაცდენები და ახლა მიწაშიც მეძალეები, არა?! ამოდი ზემოთ! ამოდი ჩქარა!

მე წამოვიწიე, მაგრამ ღონე არ მყოფნის, ისე ვარ გაოგნებული.

- არ ამოდიხარ, ხომ? დამაცა, მოგიხსნი სტიპენდიას და იჯექი მანდ მეორედ მოსვლამდე, აღდგომას დაელოდე. მე შენ გიჩვენებ, როგორ უნდა სტიპენდიის მოხსნა! - ორმოში მესმოდა ბატონი სამას მუქარა, რომელიც უკვე ინსტიტუტში შევიდა.

ვიჯექი ბნელ ორმოში და ვფიქრობდი, ეს რა იყო?!

რა დამემართა?!

ან ეს ორმო საიდან გაჩნდა, მაინცდამაინც ახლა... ბედი არა მაქვს და ვე არის... ახლა კი მართლა მომიხსნის სტიპენდიას და რა მეშველება. სახლიდან ვინ რას გამომიგზავნის, თვითონაც უჭირთ. რას ავითქვებ ეს კინო და თეატრალური ინსტიტუტი, ვყოფილიყავი მართლა მეცხვარე. ყველაფერი იმის ბრალია, ვინც პირველად კინო მოიტანა გულამაყარში. მაშინ

მესამე კლასში ვიყავი, მთელ ხეობაში გავარდა ხმა, კინო მოიტანეს, ამ საღამოს უჩვენებენო, აუარება ხალხი შეგროვდა სკოლის შენობასთან, რომლის ერთ კედელზეც თეთრ ზეწრებს კიდებდნენ ეკრანის სანაცვლოდ. დაღამებას ელოდებოდნენ, სიბნელეში უფრო კარგად გამოჩნდებოდა. ერთმა ჩვენებურმა კაცმა შეგვაშინა, კინოს კი ნახვით, მაგრამ თავიდან ფრთხილად თუ არ იყავით, კინოს ისეთი მჭახე ხმა აქვს, შეიძლება ყურის ბარაბნები დაგიხეთქოთ და დაყრუვდეთ.

ჩვენ შეეშინდით.

- ნუ გეშინიათ, მე წინ დავდგები, ყურებში თითებს გავიკეთებ და თქვენც გაიკეთებ, მერე მომენტს შევუჩინებ, როცა დაბალ ხმაზე ილაპარაკებენ, ნელ-ნელა გამოვწვევ თითებს და თქვენც ასე ქენით, ნელ-ნელა შეეჩვიეთ.

ყველამ თითები გავიკეთებ ყურებში.

ჩამობნელდა.

დაიწყო კინო.

დაიწყო, მაგრამ რა დაიწყო, კინალამ გადავირიე ამ არაჩვეულებრივი სანახაობით. ვხედავ, ჩვეულებრივად დადიან იმ უჩვეულო მეორე სამყაროში ადამიანები, ლაპარაკობენ... მივიხედ-მოვიხედე, ყველას გამოვლეს აქვს ყურებიდან თითები და გულთანად იციინიან. მეც მინდა მოვისმინო, რას ლაპარაკობენ კინოში, მაგრამ დაყრუვებისა მეშინია. მერე ჩემთვის გადავწყვიტე, მოდი, რაც იქნება, იქნება, ჯანდაბას, ერთი ყურით დაყრუვდები, ოღონდ მოვისმინო, რას ლაპარაკობენ, რაზე იცინის ეს ხალხი, მაგრამ კარგა ხანს იმაზე ვიჭოჭმანე, რომელი ყური გამეწირა, მარჯვენა თუ მარცხენა. ბებიაჩემის ნათქვამი გამასხენდა: კაცს რასაც მარცხენა ყურში ეშმაკი ჩასძახებს, მიდი, ასე-ასე გააკეთე, ასე-ასე ქენიო, მარჯვენაში კეთილი ანგელოზი ელაპარაკება და ჭკვაზე არიგებს. რაკი ასეა, მარცხენა ყურიდან გამოვწვიე თითი და ეკრანიდან ძახილი გავიგონე:

გოდერძი! გოდერძი, შვილო!

ვაი! მიცნო!

მე მეძახის! - გამიკვირდა მე, რა ვიცოდი, რომ ჯარისკაცის მამა თავის შვილს ეძახოდა. იმ დღიდან მოვიწამლე კინოთი და სხვა საქმეა, რა გადამხდა და როგორ ჩავაბარე ინსტიტუტში, როგორ დავწერე კინოს გარჩევის ნაცვლად ლექსი, რაკი რუსული არ ვიცოდი და გამოცდაზე რუსული ფილმი გვაჩვენეს. ვერაფერი ვერ გავიგე და შემერცხვა, ცარიელ ფურცლებს ხომ არ ჩავაბარებდი, ლექსი დავწერე: ირემზე, რომელიც ბარად ჩამოვიდა და დაჭრეს, არწივზე და მგონი კიდევ შვილის ნუკრიც შევუჩინე შიგ - ყველა ამათგანში კი ჩემს თავს ვგულისხმობდი.

სწორედ ამ ლექსმა გადაწყვიტა ჩემი ბედი.

გამიყვანეს მეორე გამოცდაზე. მოდიოდნენ ჩემს სანახავედ: მთიდან ვილაც პატარა ვაჟა-ფშაველა ჩამოსულა და კინოფილმების გარჩევას გამოცდაზე ლექსადა სწერსო. ერთი დარბაისელი კაცი შემოვიდა, გამომკითხა, ვინა ვარ და საიდანა ვარ. მოუყვავი, რატომ მიყვარს კინო. მერე იმ კაცმა მხარზე ხელი დამადო და მითხრა: შვილო, მიგიღებთ, ოღონდ ჩემი თხოვნა იქნება, თბილისმა არ გააფუჭოს!

წავიდა ის კაცი. მერედა გავიგე, რომ ინსტიტუტის მაშინდელი რექტორი იყო. აი ახლა, ინსტიტუტის წინ ფეხქვეშ ასფალტი ჩამენგრა, ვზივარ იმ ორმოში და თან იმ კაცის ხმა მესმის, თან საშას მუქარა, რომ მომიხსნის სტიპენდიას.

რა ვქნა, ჰა?

ამოუფოფხდი მაღლა და დარდიანი შევედი ინსტიტუტში.

მერეც დარდიანი დავდიოდი, ვიცოდი, შემისრულებდა ბატონი საშა დანაპირებს.

დადგა სტიპენდიების გაცემის დღე.

მე, რა თქმა უნდა, სალა-

როსთან არ მივსულვარ, მაგრამ ჩემმა თანაკურსელმა მითხრა, მოლარე გეძახისო. გულში იმედი ჩამესახა. ორმოცი მანეთი მქონდა, რაკი ოთხები მეწერა საგამოცდო მატრიკულში. ხუთოსნებს ორმოცდაათ მანეთს აძლევდნენ. ახმეტელის სახელობის სტიპენდიანტებს - სამოცს, მარჯანიშვილისას - ოთხმოცს, ხოლო ლენინურ სტიპენდიანტებს - ას მანეთს.

- ჩოხელო, რატომ არ იღებს სტიპენდიას, ჰა? - გამიღიმა მოლარემ.

- ალარა მაქვს, მომიხსნა ბატონმა საშამ.

- მოგიხსნა კი არა, მოგიმატა, აჰა - მომაწოდა ფული მოლარემ.

დავითვალე და ასი მანეთია. სამოცს უკან ვუბრუნებ, შეგემალათ-მეთქი.

- არაფერიც არ შემეშალა, ბატონმა საშამ ლენინური სტიპენდია დაგინიშნაო - ისევ გამიღიმა მოლარემ.

წამოვდი გახარებული. რესტორან „თბილისში“ მაშინ კაცი ათი მანეთი ჯდებოდა.

მერე გავიგე, როცა ბატონმა საშამ ჩემზე ითხოვა ლენინური სტიპენდია დაუნიშნოთო, პროფესორ-მასწავლებლებს გაკვირვებით უკითხავთ, კი მაგრამ რა დამსახურებისთვისო?!

- ამ ხნის კაცი ვარ და ჯერ არ მინახავს, რომ ამოდენა თბილისში, ამდენი ხალხი რომ მიდიმოდის, ვინმეს ფეხქვეშ მიწა ჩანგრუოდეს და მიწაზე ჩავარდნილიყოს. მაინცდამაინც მაგ საწყალ მთის ბიჭს ჩაენგრა ფეხქვეშ მიწა და ვინ იცის, რა შიში ჭამა. ეს ჩემი პირადი თხოვნაა თქვენდამი, რომ დაუნიშნოთ ლენინური სტიპენდია, - ასე უთხოვია მათთვის ბატონ საშას, ახლა უკვე ჩემს ძია საშას. კომკავშირის „ცეკვლებისაგანაც“ ძია საშამ დამიხსნა. რაკი ლენინური სტიპენდიანტი ვიყავი, უნდოდათ დავალეებები მოეცათ და ინსტიტუტში მომადგნენ წასაყვა-

ნად.

- ვერ გამოუშვებ! - მკაცრად განუცხადა ძია საშამ.
- რატომ?! - გაუკვირდათ იმათ.
- რეპეტიციები აქვს, როლს თამაშობს.
- რა როლს? - დაინტერესდნენ.
- მეცხვარის როლს! - არ დაიბნა.
- რა პიესაა?
- აღდგომა! - ეს სიტყვა რატომღაც დამარცვლით უთხრა ძია საშამ.
- ისინი ნაწყენი სახეებით წავიდნენ.
- ძია საშამ წავიდა ამ ქვეყნიდან - და ახლა, რო-

ცა ძალიან მომენატრება, სულეთის ქვეყნისაკენ მივაპყრობ ზოლმე გულისყურს და მაშინ, თითქოს ცხადში, ისე ვხედავ ძია საშას: თან მიღიმის, თან თითს მიქნევს და რალაცას მეძახის მკაცრი ტონით იქიდან. ალბათ მაიმედებს - ყოჩაღად იყავი, ჩემო მეცხვარე ბიჭო, არ ჩაუშუხლო წუთისოფელს!

- და მისი შემხედვარე, მეც იმწუთას ვმხნეველები, აღარ მეშინია, რომ კიდევ ჩამენგრევა ფეხქვეშ მიწა; ვიცი, თუ ასე მოხდა, ჩემი ძია საშამ იმდენს შესძლებს, იქიდანაც მოახერხებს და მისი სულის ნათელი დამეხმარება აქ, თანაც მჯერა მთელი სულით და გულით, მთელი ჩემი არსებით მჯერა იქნება, იქნება, აუცილებლად კიდევ იქნება აღდგომა.

სამხარულე მხარეში

მოგზაურობა საქართველოში

1. ერთ ქართულ ხალხურ ლექსში ეს ძუძუმწოვარი ცხოველი ამბობს:
„გამწიეს და გამოწიეს, ჩამომკიდეს ცხენზედაო, მზარეულებს მიმაბარეს — კარგად შეწვიოთ ცეცხლზედაო“
ბავშვებო მჯერა, რომ პასუხებში არ ჩაიჭყიტებით და თქვენი ცოდნით მშობლებს გაახარებთ.
ქ ზ ლ ა კ ი, მ ო დ ი თ, ქ ა რ თ უ ლ ი ა ნ ე გ ლ ო ტ ე ბ ი თ ე რ თ ა დ ვ ი ც ი ნ ო თ
2. ეს ხუროთმოძღვრული ძეგლი მტკვრისა და არაგვის შესართავს მთიდან გადმოჰყურებს.
- თუ შეიძლება, ერთი კილო კანფეტი „ძროხის კვერცხი“ ამიწონეთ.
- ეგეთი არ გაგვიგონია.
3. წელიწადის რა დროზეა საუბარი ლექსში:
„კაკლებს ბერტყენ, აღუღებენ თათარას, ვენახს კრუფენ, ქვევრებს რეცხენ ღიპიანს“
- ვაა, თუ „ჩიტის რძე“ გაგიგონიათ, „ძროხის კვერცხზე“ დაყრუვდით?
4. ასე ჰქვია გამხმარ, გამოშრალ ხილს.
* * *
5. რა საერთო სახელი აქვს ნაძვს, სოჭს, ფიჭვს, კეღარს. ისინი ზამთარში იერს არ იცვლიან.
პაციენტი ექიმს ეკითხება:
- რას ნიშნავს ჩემს ღიაგნოში „ე. უ.“?
- ეშმაკმა უწყის...
6. თბილისის რომელ ბაღშია საბავშო რკინიგზა? — ა) მუშთაიდის; ბ) ვაკის; გ) ვერის.
* * *
7. რისი ჯიშებია: თუშარაული, კებურა, შაფრანი, ანტონოკა, ივერია, ბანანი?
- მილიციელი ნასვამ მძღოლს აჩერებს, რომელიც შემხვედრ გზაზე მიდის:
- სად მიდიხარ?
- არ ვიცი, მაგრამ მგონი, დაგაგვიანე - ყველა უკვე უკან მიდის.
8. რა ერქვა მაგდანას სახედარს?
* * *
9. შეასწორე სიტყვა — თამაშოფს.
ბიჭკია — ჭიჭიკიას:
- ბიჭო, რით ვერ გაიგე, აქ თევზაობა არ შეიძლება.
10. ეს დიდი ქართველი მწერალი წინამურთან მოკლეს.
- ვინ გითხრა, რომ ვთევზაობ? ჭიყყელას ვაბანავებ.

რაჭველი კუს ასეირნებდა და კუ გაექცა.

* * *

ორი ფსიქიატრი საუბრობს:

- დღეს პაციენტი მყავდა, რომელიც მიმტკიცებდა, რომ ტელეფონი გადაყვალაპო.
- მერე განკურნე?
- ზვალდანი ვიწყებ, დღეს მნიშვნელოვან ზარს ელოდება.

* * *

შეფი ახალ თანამშრომელს მიმართავს:

- აგიხსნათ ჩემმა მოადგილემ, რა უნდა გააკეთოთ?
- დიახ, თქვენი გამოჩენისთანავე უნდა გავიღვიძო...

* * *

დელა შვილს ციხეში სწერს: “შვილო, ძალა აღარ მაქვს, ბოსტნისთვის ხელი აღარ მომიკიდია, მიწის თხრა არ შემიძლია, ვერაფერი დავთესე, რა ვქნა, აღარ ვიცე. შვილი სწერს: “დედი, ბოსტანს არ მიეკარო, თორემ ისეთ რამეს ამოთხრი, ინანებ”. დელა: “შენი წერილი როგორც კი მოვიდა, ჩვენს ბოსტანს პოლიცია დაესია და სულ გადათხარა. ვერაფერი ნახეს და ძალიან გაბრაზებულები წავიდნენ”. შვილი: “რითაც შემიძლო, დაგეხმარე, დათესვა შენზეა...”

ქართული ანდაზები

ზაფხული ზამთრის მუშა არისო.

აგორებულ ქვას ხავსი არ მოეკიდებაო.

ბაეშვი აკვანში იცნობაო

ბუზი ბვერი ბზუისო და ფუტკართან ყველა ტყუისო.

გამდიდრდები — გაძუნწდებიო.

ერთმანეთისა ცქერითა სახლი აივსო მტვერითა.

ვაი, გაქცევას, ვაი, არგაქცევასო.

ტყუილის მთქმელს მართალსაც აღარ დაუჯერებენო.

1. კურდღელი, 2. ჯვრის მონასტერი,
3. შემოდგომაზე, 4. ხირი, 5. მარადმწვანე,
6. ა) მუშათათის, 7. გ) ვაშლის, 8. ლურჯა, 9. თამაშობს, 10. ილია.

ქართული მოთხრობა

ერთხელ მღვდელმა შენიშნა, რომ მისი მრევლის ყველაზე მორწმუნე წევრი უკვე დიდი ხანი აღარ მოდიოდა კვირის წირვაზე. ამიტომაც მან გადაწყვიტა სახლში სტუმრობოდა ამ კაცს. იგი მღვდელს მასპინძელი ბუხრის წინ მჯდომი დახვდა. მოძღვარი წენარად მიუახლოვდა ბუხარს, საკეცით ერთი ნაკვერჩხალი გამოიღო და იატაკზე დადო. შემდეგ სკამზე დაჯდა და რამოდენიმე წუთის განმავლობაში აკვირდებოდა მას. ნელ-ნელა ნაკვერჩხალი ჩაქვრა და ჩაიფერფლა. კაცი მიხვდა მღვდლის უსიტყვო ქადაგებას და გახარებულმა წამოიძახა: მამაო, თქვენ მე საუცხოოდ მიქადაგეთ, მოძავალ კვირას აუცილებლად მოვალ წირვაზე.

ბაეშვებო, ეს მოთხრობა მე თქვენთვის იმიტომ შევარჩიე, რომ მისი პირდაპირი მნიშვნელობის გარდა, თქვენ ერთ საკითხზეც შეგიძლიათ ჩაფიქრდეთ. სამშობლოს სიტბოს მოკლებულებს, როგორ შეგიძლიათ დარჩეთ მუდმივად მოგიზიზიხე ნაკვერჩხლად. იქნებ, გარიყული ნაკვერჩხალის მუდმივი ელვარების წინაპირობა თქვენთვის ქართული წერა-კითხვაა, ლექსია და სიმღერაა. იქნებ, ისტორიაა წარსულისა და ამწყოსი. ცოდნის დაუფლების კი ნურასოდეს შეგეშინდებათ. ჩვენ დიდ მწერალს დ. გურამიშვილს ასე უთქვამს: „სწავლის ძირი მწარე არის, კენწეროში გატკბილდების!”

გვერდი მოამზადა
ნინო ცხომელიძე – დეპერშმიდტმა

გთავაზობთ გერმანიის ნებისმიერ სახელმწიფო სტრუქტურაში აღიარებულ დამოწმებულ თარგმანებს საგაღმწიფო “ISO-Norm“-ის დაცვით ხანმოკლე ვადაში და შედარებით ფასებში.

მაკა ბაუერი, დიპლ.-გერმანისტი, სამეზის ნაფიცი მთარგმნელ-თარჯიმანი გერმანიაში
მთავარი ბიურო: Industriestr. 23, 97437 Hassfurt
 ტელ.: 09521/958459; მობ.: 0160/92223212;
 Fax: 09521/1258
www.dolmetscher-georgisch.de
maka.bauer@gmx.de
ბიურო მიუნხენში: Thierschstr. 28, 80538 München
 089/3234202; 0179/2559199

ZWIEGESPRÄCH AN DER KRIPPE

Ein kleiner Junge ist stolz darauf, einen Großvater zu haben, der Figuren schnitzen kann. Es ist schon faszinierend zuzusehen, wie langsam aus einem Stück Holz „lebendige“ Gestalten entstehen. Der Junge vertiefte sich so in die geschnitzten Krippenfiguren, dass sich seine Gedanken mit der Welt der Figuren vermischten: Er geht mit den Hirten und Königen in den Stall und steht plötzlich vor dem Kind in der Krippe. Da bemerkt er: Seine Hände sind leer! Alle haben etwas mitgebracht, nur er nicht. Aufgeregt sagt er schnell: „Ich verspreche dir das Schönste, was ich habe! Ich schenke dir mein neues Fahrrad - nein, meine elektrische Eisenbahn.“ Das Kind in der Krippe schüttelte den Kopf und sagte: „Ich möchte aber gar nicht die elektrische Eisenbahn. Schenke mir deinen letzten Aufsatz!“ „Meinen letzten

Aufsatz?“, stammelte der Junge ganz erschrocken, „aber da steht doch...“, da steht ungenügend drunter“ „Genau deshalb will ich ihn haben“, antwortete das Jesuskind. „Du sollst mir immer das geben, was nicht genügend ist. Dafür bin ich in die Welt gekommen!“ „Und dann möchte ich noch etwas von dir“, fährt das Kind in der Krippe fort, „ich möchte deinen Milchbecher!“ Jetzt wird der kleine Junge traurig: „Meinen Milchbecher?“ – Aber der ist mir doch zerbrochen!“ „Eben deshalb will ich ihn haben“, sagt das Jesuskind liebevoll, „du kannst mir alles bringen, was in deinem Leben zerbricht. Ich will es heil machen!“ „Und noch ein Drittes möchte ich von dir“, hörte der kleine Junge wieder die Stimme des Kindes in der Krippe, „ich möchte von dir noch die Antwort haben, die du deiner Mutter gegeben hast, als sie dich fragte,

wieso denn der Milchbecher zerbrechen konnte.“ Da weint der Junge.

Schluchzend gesteht er: „Aber da habe ich doch gelogen. Ich habe der Kutter gesagt: „Der Milchbecher ist mir ohne Absicht hingefallen.“ Aber in Wirklichkeit habe ich ihn ja vor Wut auf die Erde geworfen.“ „Deshalb möchte ich die Antwort haben!“, sagt das Jesuskind bestimmt, „bring mir immer alles, was in deinem Leben böse ist, verlogen, trotzig und gemein. Dafür bin ich in die Welt gekommen, um dir zu verzeihen, um dich an die Hand zu nehmen und dir den Weg zu zeigen...“ Und das Jesuskind lächelte den Jungen wieder an. Und der schaute und hörte und staunt...

nach Walter Baudet

სურათი

მ ა რ ვ ი ვ ი

3								1
5	2	6			1		9	
			5	4			3	
		1	8	7		6		
2				9	3			
7	8	9	1		2	5		
	5	8						2
			2		6	9		4
	4			3	8		1	

რ თ ვ ლ ი

		6		1		7		
	1			7	2			5
			9			1		
						8		
		9	6	3				
	7			8	1		6	
3						4		1
2		4			8			
8					7	5		9

ძალღობას ვუხდით ა/თ „ეთიის სარისკული ცენტრის“ დახმარებით

გერმანიის ქართული სათვისტომოს ორგანო

გამოიცემა 2005 წლის ოქტომბრიდან

Das Organ des Georgischen Vereins in Deutschland e.V.
Herausgegeben seit Oktober 2005

Georgischer Verein in
Deutschland e.V.
Leri Datashvili
Roemerhofweg 51c
85748 Garching b. München

დამუშავდა-გამომცემი:
ბახმანიის ქართული სათვისტომო

დაგვიკავშირდით:
ტელ.: 0711/12 28 97 26
ელ. ფოსტა: qartuli@satvistomo.de

სახედაქვითი ყოვლიანად:
ნინო საბულაშვილი (მთ. რედაქტორი)
ნინო დალაქიშვილი
ნინო ცხომელიძე-დუბაშვილი
თინათინ ჩითინაშვილი (რედაქტორი)

ჩვენი პატივით
ამეხივამი გამომცემი
ქართული გაზეთი „მამული“

ძალღობას ვუხდით იანოზ და ნიკოლოზ ძალიაძვილებს ვერნალის
ყველა ნომრის ეროვნულადი მონაწილეობით ყლიდესი დახმარებით